

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 5 aprilie 2018
SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	3 – 14
2.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 149-XVI din 8 iunie 2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura (<i>art. 3, 9, 11, 12, 15, 16, 17 ș.a.</i>). Nr. 255 din 06.06.2016	14 – 16 62 – 63
3.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărîrea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „Cu privire la Programul de colaborare al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului pentru anii 2017–2019”. Nr. 43 din 22.02.2018	16 – 26 63
4.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărîrea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente cu privire la modificarea Regulamentului privind Consiliul miniștrilor afacerilor interne al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente. Nr. 76 din 01.03.2018	26 – 28 63 – 64
5.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind regulile de conduită a spectatorilor în cadrul desfășurării competițiilor sportive oficiale. Nr. 475 din 07.12.2016	28 – 45 64

6.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul familiei – art. 36, 37; Legea privind actele de stare civilă – art. 41, 43; Codul de procedură civilă – art. 2, 10, 12 ș.a.; Codul de executare – art. 18, 19, 20, 27, 60 ș.a.; Legea privind evaluarea integrității instituționale – art. 14</i>). Nr. 349 din 10.11.2017	45 – 46 64 – 65
7.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (<i>art. 22, 63, 64</i>). Nr. 92 din 20.03.2018	46 – 51 65
8.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003 (<i>art. 42¹, 88, 185¹</i>). Nr. 78 din 05.03.2018	52 – 59 65
9.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege privind delimitarea proprietății publice. Nr. 331 din 24.10.2017	59 – 60 65
10.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la pomicultură – art. 4, 6; Legea viei și vinului – art. 7, 9, 10, 36; Legea despre semințe – art. 9, 11</i>) Nr. 360 din 23.11.2017	60 – 61 65 – 66
11.	ORA ÎNTREBĂRILOR Adresarea întrebărilor: - Întrebarea domnului deputat Iurie Țap, adresată Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Economiei și Infrastructurii, referitor la întreținerea drumului național R13 Bălți-Rîbnița, segmentul Gura Camencii-Bălți. - Întrebarea domnului deputat Iurie Țap, adresată Guvernului Republicii Moldova, referitor la punerea în aplicare a Legii nr.140 din 14.06.2013 privind protecția	67 67 – 68

specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.	
- Întrebarea doamnei deputat Elena Bodnarenco, adresată Prim-ministrului Republicii Moldova, referitor la programul aprobat de Guvern "Drumuri bune pentru Moldova".	69 – 70
- Întrebarea doamnei deputat Elena Bodnarenco, adresată Prim-ministrului Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor, referitor la problema alocării mijloacelor financiare suplimentare pentru instituția preșcolară din satul Coștangalia, comuna Ecaterinovca, raionul Cimișlia.	70

Ședința începe la ora 14.07.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc și domnul Valeriu Ghilețchi, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Să începem ședința plenului.

Rugăm Secretariatul să ne anunțe care este prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună ziua.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 deputați, și-au înregistrat prezența 90 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Groza Sergiu – cerere, Greceanîi Zinaida – cerere, Batrîncea Vlad – cerere, Nesterovschi Alexandr – cerere, Savva Oleg – cerere, Dolință Alla – cerere, Radvan Marina – cerere, Golovatiuc Vladimir – cerere, Ciobanu Maria – concediu medical, Carp Lilian, Ghimpu Mihai.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Avem cvorumul, să începem ședința prin a onora Drapelul de Stat.
(*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Dragi colegi,

Înainte de a trece la subiectele de pe ordinea de zi, dați-mi voie să fac câteva anunțuri. În primul rînd, să vă anunț că în perioada premergătoare

ședinței de astăzi și-au sărbătorit zilele de naștere doi colegi de ai noștri: Vlad Batrîncea și Maria Postoico. Vrem să le urăm „La mulți ani”, sănătate să le dorim, succese și realizări frumoase. (*Aplauze.*)

De asemenea, astăzi este o zi profesională, și anume Ziua Salvatorului, care este sărbătoarea profesională a colaboratorilor Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale. Sînt acei care cu devotament, cu curaj salvează vieți omenești, bunuri și merită tot respectul, și merită toate aprecierile noastre pentru actul de curaj pe care îl au. Dați-mi voie să-i aplaudăm și să le dorim și lor sărbătoare frumoasă profesională. (*Aplauze.*)

Dacă vă aduceți aminte, dragi colegi, noi am colectat fonduri pentru acțiuni de caritate înaintea Sărbătorilor de Paști. Vreau să vă anunț că la ultima acțiune de colectare noi am reușit să colectăm 52 de mii 197 de lei și beneficiarii ajutorului au fost selectați în parteneriat cu Programul Educațional „Pas cu Pas”, care este o organizație nonguvernamentală din 1994, care de atunci, de la înființare, sprijină dezvoltarea comunitară cu accent special pe asigurarea accesului egal la educație de calitate pentru toți copiii. Și în discuțiile respective au fost selectate trei instituții și anume: Instituția de tip grădiniță-școală „Orfeu”, Instituția Publică grădiniță-școală nr. 152 „Pas cu Pas” și Școala primară „Alexandru Donici” din orașul Cahul. Fondul respectiv, care a fost colectat, va fi transmis celor trei instituții.

Cîteva propuneri făcute în mod regulamentar sau unele care, poate, și neregulamentar, dar despre care o să discutăm. Au fost înaintate unele propuneri pentru a fi incluse pe ordinea de zi cîteva subiecte, pe lîngă cele care au fost propuse de Biroul permanent la ședința sa de ieri. Și o primă propunere, care a fost făcută de un grup de deputați, este cea de a introduce pe ordinea de zi de astăzi proiectul de Lege nr. 360 din 23 noiembrie 2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Am să-l rog pe domnul Balan să ne spună despre ce este vorba. Înțelegem că este vorba de un proiect care trebuie să fie examinat în lectură finală. După suplimentarele discuții cu colegii din Guvern s-a ajuns la anumite compromisuri profesionale și, respectiv, se solicită introducerea pe ordinea de zi a acestui subiect.

Tehnicienii,

Vă rugăm frumos să verificați. Microfonul domnului Balan nu funcționează. Acum funcționează.

Vă rugăm frumos, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Domnul Ion Balan:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Deci în urma discuțiilor pe care le-am avut cu reprezentanții Guvernului și reprezentanții Băncii Mondiale, amendamentul care a fost aprobat de către comisie la ședința precedentă și, ulterior, votat în Parlament a suferit unele modificări în ziua de ieri și de aceea comisia, astăzi, s-a întrunit din nou, a dezbătut acest amendament modificat și vine cu un raport final asupra proiectului de Lege nr. 360. Este un raport și un amendament care îmbunătățește acest proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Onorat Plen,

Văd că nu mai sînt alte opinii, rog să vă pronunțați privind introducerea pe ordinea de zi de astăzi a acestui subiect, proiectul nr. 360 din 23 noiembrie 2017, la inițiativa grupului de deputați, dar în mod special și a comisiei de specialitate.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumim foarte mult.

Plenul Parlamentului a acceptat propunerea de a introduce pe ordinea de zi acest subiect. Și rugăm frumos Secretariatul să repartizeze materialele și să-l introducă în supliment.

Un alt subiect, solicitat de un grup de deputați din Frațiunea Partidului Liberal Democrat, dar și colegii din Partidul Liberal solicită introducerea pe ordinea de zi a audierii raportului anual al activității Guvernului.

Vă rugăm frumos, domnule Țap, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte și stimați colegi,

Conform Regulamentului Parlamentului, în luna aprilie, anual, Guvernul prezintă raportul pentru activitatea acestuia. Pornind de la faptul că Regulamentul prevede și perioada de 10 zile de prezentare a raportului înaintea discuțiilor, propunem astăzi să fie aprobate aceste audieri, pentru a fi informat Guvernul, care, în timp util, să prezinte acest raport și pînă la sfîrșitul lunii aprilie, ca să ne încadrăm în prevederile Regulamentului, să fie realizate aceste audieri regulamentare.

Domnul Andrian Candu:

Alte opinii văd că nu sînt, voi supune votului.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi, înțeleg că pe un termen nelimitat, dar anume pentru luna aprilie, mai complicat așa să formulăm, deoarece trebuie să fie o ordine de zi bisăptămînală. Luînd în considerare că nu-i pentru astăzi și nu-i pentru săptămîna viitoare, poate nici nu supun votului, că e cam stranie formularea?

Domnule Țap,

Vă rog frumos.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

După cum este cunoscut, ieri, Biroul permanent a decis că săptămîna viitoare nu se va întruni plenul Parlamentului în ședință. Și pentru a anticipa lucrurile spuneam că Regulamentul prevede: raportul urmează să fie prezentat deputaților cu 10 zile înainte de audieri. Pentru a ne încadra în acești parametri este logic astăzi plenul să aprobe, pentru ca Guvernul să fie informat în timp util să reușească s-o facă. Tocmai avem cele mai bune gânduri în acest sens.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Eu nu înțeleg, ce să supun votului? Puteți să fiți mai explicit? Noi vorbim despre ordinea ...

Domnul Iurie Țap:

Audierea pentru ...

Domnul Andrian Candu:

...de zi pe astăzi și/sau săptămîna viitoare. Pe ce zi să punem audierea?

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Spuneam, Biroul permanent a decis că săptămîna viitoare nu va fi ședință, urmează ciclul bisăptămînal să fie oricum aprobat, așa e logic, de aceea pentru următorul ciclu bisăptămînal care va fi respectiv.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles.

Domnul Iurie Țap:

Următorul ciclu bisăptămînal.

Domnul Andrian Candu:

Respectiv pentru 19–20 sau 26–27 aprilie.

Domnul Iurie Țap:

Exact, exact, fără a restrînge.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi 19–27 aprilie a audierilor Guvernului ... audierea raportului anual al activității Guvernului, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Rog frumos, numărătorii, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 17.

Sectorul nr. 2 – 6.

Domnul Andrian Candu:

Pentru sectorul nr. 3, vă rugăm frumos, doamnă Spatari, dumneavoastră să ne ajutați astăzi, pînă revine domnul George Mocanu.

Vă rugăm.

Doamna Mihaela Spatari:

Sectorul nr. 3 – 12.

Domnul Andrian Candu:

Cu 35 de voturi, această propunere nu a fost susținută de plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc foarte mult.

Precizare, vă rog frumos, domnule președinte Voronin.

Vă rog.

Domnul Vladimir Voronin:

O precizare la această temă. Aceasta este regulamentar, Guvernul este obligat, nici nu trebuie de votat, el este obligat să vină cu raport în Parlament. Aici n-avem ce vota, domnule Candu.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule președinte,

De aceea și eu eram confuz și de trei ori l-am întrebat pe domnul Țap, fiindcă nu pot să pun la vot așa ceva, deoarece încă sîntem în luna aprilie. Poate Guvernul, pe data de 20 aprilie, vine cu raportul și noi pe 30 îl audiem. (*Discuții.*) Sau pe 31, depinde cîte zile sînt în aprilie. (*Rumoare în sală.*)

Dar eu știu, domnule președinte Voronin, că eu tot timpul sînt bravo.

Vă mulțumesc mult.

Descurcăreți, nu?

Dragi colegi,

O altă propunere, din partea colegilor din Frațiunea Partidului Liberal Democrat și Frațiunea Partidului Liberal. Se solicită audierea Raportului Procuraturii Generale în următorul ciclu bisăptămînal, adică perioada, iarăși, 19–27 aprilie.

Vă rugăm frumos, domnule Țap, poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Doar precizare la prima parte. Oricum, raportul urmează să fie inclus în ordinea de zi, ceea ce va fi făcut pentru viitor. Așa este regulamentar.

Cît privește al doilea raport, conform legii, pînă la 31 martie, Procuratura Generală trebuie să prezinte. Ea l-a prezentat, în Parlament a intrat la 14 octombrie. Regulamentar se prevede că Biroul permanent, în cel mult 30 de zile de la această dată, va introduce pe ordinea de zi. Biroul permanent n-a făcut-o. Or, la 14 aprilie, acest termen deja expiră.

Pentru a preîntîmpina eventualele deplasări, necunoaștere, se propune de a introduce în următorul ciclu bisăptămînal. Or, Procuratura Generală are un rol foarte important în realizarea justiției.

Și, de altfel, domnule Președinte și stimați colegi, voi atenționa asupra faptului că Procuratura Generală, în raportul său pentru 2016, cît și în raportul său pentru 2017, vorbește despre necesitatea unei colaborări, face și propuneri concrete și Parlamentul, plenul Parlamentului al doilea an consecutiv refuză, de fapt, aceste discuții foarte importante.

Or, Procuratura Generală aduce grave învinuiri și inactivității Guvernului pe anumite dimensiuni și vorbește despre probleme serioase în activitatea instanțelor de judecată și Consiliului Superior al Magistraturii, și despre plenul Parlamentului.

Iată de ce insistăm, domnule Președinte și stimați colegi, ca aceste audieri, regulamentar, să aibă loc.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vreți să ziceți că Procuratura învinuiește plenul Parlamentului? Sigur?

Din cîte cunosc, Procuratura Generală a sesizat Curtea Constituțională privind anume raportul sau audierea raportului în plenul Parlamentului. Dar, probabil, aveți dreptate.

Supunem votului. Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi, perioada 19–26 aprilie, în plenul Parlamentului, în acea perioadă, audierea Raportului Procuraturii Generale, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatul pe sectoare, luând în considerare votul pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 16.

Sectorul nr. 2 – 6.

Sectorul nr. 3 – 12.

Domnul Andrian Candu:

Cu 34 de voturi, a fost votată această propunere și plenul Parlamentului astfel nu susține.

Vă mulțumesc foarte mult.

Următoarea propunere vine din partea colegilor noștri din Frațiunea Partidului Liberal. Este una mai deosebită și așa spune că este cu încălcarea Regulamentului, deoarece se referă la discuții pe marginea unui dosar penal. Iar articolul 122 din Regulamentul Parlamentului interzice deputaților formulări de întrebări sau discuții pe marginea unor subiecte care conduc la amestecul în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală, spune articolul 122 alineatul (3) litera c).

Luând în considerare acest subiect și luând în considerare această nuanță, acest subiect nu poate fi pus pe ordinea de zi, dar luând în considerare Regulamentul Parlamentului la chestiunile legate de propuneri, vă permit, doamnă Zotea, să veniți cu argumentarea acestei propuneri, însă la vot eu nu o voi pune.

Vă mulțumesc foarte mult.

Poftiți, aveți un minut la dispoziție.

Doamna Alina Zotea-Durnea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Frațiunea Partidului Liberal a propus includerea în ordinea de zi a ședinței de plen din 5 aprilie 2018 audierea parlamentară a domnului Procuror General al Republicii Moldova Eduard Harunjen. Motivul acestei audieri îl constituie examinarea circumstanțelor reținerii pe Aeroportul Internațional Chișinău a directorului general al Liceului Teoretic „Orizont”, și anume domnul Șen Turgay Mustafa.

Deci, cum a susținut și dumnealui, într-un ziar din Republica Moldova, a presupus că autoritățile moldovenești, de comun acord cu

serviciile secrete ale Turciei, au organizat același scenariu ca în Kosovo, declarînd că scopul principal era transmiterea dumnealui către reprezentanții Turciei, deoarece după depunerea cererii de solicitare a azilului politic în Republica Moldova reprezentanții SIS i-au pus la dispoziție, în formă electronică, o citație la Procuratură pe motive de finanțare a terorismului.

Trebuie să vă readuc aminte că în luna mai 2017, Premierul Turciei, cînd s-a aflat într-o vizită în Republica Moldova, a cerut autorităților din Republica Moldova să închidă rețeaua de licee „Orizont”, deoarece ar face parte dintr-o rețea teroristă.

De aceea, domnule Președinte, este foarte important să vină Procurorul în Parlament, fiindcă, de altfel, considerăm că totul se rotește în jurul acelei finanțări de către Turcia a clădirii Președinției din Republica Moldova și închiderea acestor licee face parte dintr-o promisiune din partea conducerii Republicii Moldova cu Președintele Dodon.

De aceea solicităm să puneți la vot.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vă mulțumim foarte mult.

Alte chestiuni de procedură care mai sînt sau de ordinea de zi.

Vă rog frumos, domnule Creangă, poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Solicit includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr. 331 privind delimitarea proprietății publice, pentru lectură finală.

În urma redactării acestui proiect de lege, a fost nevoie de concretizări ale unei litere dintr-un articol și ca să nu avem distorsionări pentru viitor, solicit ca acest amendament să fie votat.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Țin să menționez că acest subiect a fost discutat, de fapt, și la Biroul permanent, ieri, însă, din anumite motive tehnice, subiectul nu a fost repartizat ca fiind introdus pe ... în proiectul ordinii de zi.

Așa cum a menționat și domnul Creangă, este vorba despre proiectul nr. 331 din 24 octombrie 2017, proiectul de Lege privind delimitarea proprietății publice, care se află, într-adevăr, pentru lectură finală și el, de fapt, a fost deja propus de Biroul permanent.

Este o formalitate și-l vom pune la vot, bineînțeles, cu celălalt, cu cealaltă ordine... cu restul ordinii de zi.

Dacă sînt chestiuni pur de procedură, vă rog frumos.

Domnule Boțan,

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

La 7 aprilie 2009, în Republica Moldova s-a murit pentru democrație, pentru libertate și pentru dezideratul european.

Luînd în vedere acest fapt, în numele Frațiunii Partidului Liberal, pe lîngă faptul că cerem autorităților competente să-și facă... să-și ducă pînă la capăt datoria pentru ca tot cei care sînt vinovați de implicarea în acele evenimente, să fie trași la răspundere de moartea domnului Valeriu Boboc, de tinerii măcelăriți.

Solicităm ca cei care au murit pentru democrație și libertate în data de 7 aprilie 2009 să fie comemorați printr-un minut de reculegere, pentru că eroii nu mor niciodată.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Să păstrăm un minut de reculegere.

Vă rog frumos.

(Se păstrează un minut de reculegere.)

Vă mulțumesc foarte mult.

Alte chestiuni de procedură.

Vă rugăm frumos, domnule Țap, poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Astăzi, regulamentar, avem și Ora Guvernului. *(Gălăgie în sală.)*

Voi reveni, de fapt, la săptămîna trecută cînd, în cadrul timpului prevăzut pentru interpelări, nu toți reprezentanții Guvernului au fost prezenți.

Voi face referire, în cazul dat, la lipsa ministrului economiei și infrastructurii, care avea de răspuns la mai multe întrebări.

Pe de altă parte, ministrul afacerilor interne a delegat o persoană pentru a răspunde la o întrebare și la o interpelare. Voi preciza că persoana

nu a fost pregătită să răspundă la interpelarea privind politicile pe dimensiunea respectivă.

Pe de altă parte, răspunsul la întrebarea privind acțiunea serviciului respectiv în cazul incendiului din satul Fundul Galbenei a fost, diplomatic vorbind, inadecvat.

Și vreau să atenționez Guvernul și Primul-ministru despre faptul că Constituția Republicii Moldova, prin articolul 105, prevede expres obligativitatea Guvernului și fiecăruia dintre miniștri să răspundă la întrebările și interpelările adresate de către deputați.

Or, această eschivare, stimați colegi, și, în special, adresez Primului-ministru, este, de fapt, dacă vreți, un element al uzurpării puterii de către executiv.

Deputații sînt reprezentanții aleși ai poporului.

Avem mai multe întrebări formulate de către cetățeni.

Și este inadmisibil, domnule Președinte, atunci cînd miniștrii refuză să vină, atunci cînd sînt răspunsuri incompetente și inadecvate, ca să nu spun mincinoase.

De aceea solicitarea mea insistentă este ca miniștrii să fie prezenți în plenul Parlamentului și, regulamentar, să răspundă la aceste întrebări.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, domnule Țap.

Mă adresez repetat Secretariatului Parlamentului să ne pregătească pentru Biroul permanent, următoarea ședință a Biroului permanent, un raport exhaustiv cu toate solicitările făcute din partea deputaților și cazurile cînd miniștrii sau alte funcții în Guvern, alte persoane cu alte funcții, nu s-au prezentat pentru a face raportul, pentru a discuta aceste informații la Biroul permanent și a lua anumite decizii, inclusiv prin a refuza să mai fie examinate proiecte de legi de la acele ministere, pînă nu vor veni miniștrii, așa cum scrie Regulamentul.

Mulțumim frumos. (*Rumoare în sală.*)

Domnule președinte Voronin,

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Revenim la 7 aprilie. V-ați grăbit cu un minut de reculegere.

Pe 7 aprilie a fost o lovitură de stat împotriva suveranității și independenței Republicii Moldova.

7 aprilie a fost organizat de Fondul Soros, acel fond care a organizat evenimente în Iugoslavia, în Kiev – Maidanul, 4 ani de zile sîngerează deja Maidanul.

La 7 aprilie au participat peste 200 de „спецназовцы” din România, în frunte cu ambasadorul României, dacă vreți să știți.

Eu sînt de acord cu aceea că trebuie de pus punct și de numit persoanele care au organizat 7 aprilie și de pus punct la aceste evenimente.

... Boboc n-a fost omorît de poliție. Boboc a fost omorît de companiile lor, pentru că el a venit cu o săptămîină... din locurile... de la pușcărie și s-au îmbătat aici, la etajul 4 al Parlamentului, și s-au bătut, și l-au aruncat peste fereastră. Iată ce-a fost cu Boboc, dacă vreți să știți voi la concret.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, dragi colegi, vă rog frumos să...

De procedură, vă rog frumos, doamna Șupac.

Doamna Inna Șupac:

Domnule Candu,

Stimați colegi,

Avînd în vedere că, prin decizia Biroului permanent, a fost creat și funcționează Comitetul parlamentar de integrare europeană, Frațiunea Partidului Comuniștilor insistă și propune ca, la următoarea ședință a acestuia, în ordinea de zi să fie pus la discuție motivul unei atitudini inexplicabile a deputaților majorității parlamentare, membrilor Comitetului de Asociere RM – Uniunea Europeană, domnule Candu.

Atrag atenția că dumnealor astăzi au refuzat să voteze amendamentul care prevede regretul acestui Comitet cu privire la scăderea drastică a susținerii din partea cetățenilor a ideii de integrare europeană de la 70 pînă la 35 la sută și încurajează guvernarea să combată motivele care au dus la astfel de tendință. (*Rumoare în sală.*)

Ne pare rău că colegilor dumneavoastră... chiar și din Frațiunea Partidului Democrat chiar nu le pasă motivele care au stat la baza acestei scăderi – susținerea integrării europene.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Șupac,

Vă rog frumos, vreau o precizare. Dumneavoastră vreți noi să investigăm refuzul unui deputat de a vota într-un fel sau altul?

Doamna Inna Șupac:

În ordinea de...

Domnul Andrian Candu:

Noi nu avem dreptul la... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Stimată doamnă Șupac,

Dumneavoastră, dacă nu știți, vreau să vă readuc aminte care sînt prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Legii cu privire la statutul deputatului și ale Regulamentului Parlamentului.

Deputatul este în drept să voteze precum consideră el și nu poate fi investigat pentru opinia sa. De aceea nu puteți să solicitați să luăm o atitudine din cauza că unii deputați au votat într-un fel sau altul.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Șupac. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Vă mulțumesc foarte mult, doamnă Șupac.

Domnule Boțan,

Chestiuni de procedură?

Dacă nu chestiuni de procedură, vă mulțumim foarte mult.

Să trecem la vot.

Dragi colegi,

Urmează să votăm ordinea de zi. De aceea o să vă rog frumos, mai ales acest grup select, format din 4 deputați, să fie atenți la vot.

Cine este pentru a aproba ordinea de zi, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Mulțumim foarte mult.

Ordinea de zi a fost aprobată.

Și să trecem la examinarea subiectelor de pe ordinea de zi.

Și primul subiect...

Dragi colegi,

Este 14.33. Luînd în considerare că avem 9 subiecte pe ordinea de zi, să încercăm într-o oră să le clarificăm. Și la ora 15.30 să fie ora votului.

Și primul subiect, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 149 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, proiectul nr. 255 din 6 iunie 2016, proiect aflat în lectură finală.

Îl rugăm foarte mult pe domnul Mudreac, președintele Comisiei mediu și dezvoltare regională, să ne prezinte acest proiect, mai bine zis, raportul la proiect pentru lectura finală.

Vă rugăm frumos, domnule Mudreac.

Dragi colegi,

Vă rugăm frumos, liniște în sala plenului.

Domnul Radu Mudreac:

Onorat Parlament,

Comisia mediu și dezvoltare regională informează plenul Parlamentului că, în procesul de redactare a proiectului de Lege nr. 255, s-au constatat unele neconcordanțe și inexactități de norme ce țin de „pescuitul de control”.

Pentru a înlătura aceste neconcordanțe, Comisia mediu și dezvoltare regională propune operarea următoarelor modificări:

– noțiunea „pescuit de control” se exclude;

– noțiunea „pescuit în scop științific” va avea următorul cuprins:

„pescuit în scop științific și de control va însemna capturarea hidrobionților în scopul evaluării stării resurselor biologice acvatice, precum și pentru controlul componenței cantitative și calitative a populațiilor în scopul reglementării pescuitului sau determinării stării sanitar-epidemiologice;”

La articolul 11 alineatul (1), textul „și a permisului de pescuit sportiv și de amator” se substituie cu textul „, permisul de pescuit sportiv, amator și de agrement și autorizațiilor de pescuit în scop științific și de control”.

Articolul 15 va avea următorul cuprins:

„Articolul 15. Pescuitul în scop științific și de control

(1) Pescuitul în scop științific și de control se efectuează în orice perioadă a anului, inclusiv în perioadele de prohibiție, în orice loc, în conformitate cu programele sau planurile coordonate cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și în baza autorizațiilor speciale eliberate de autoritatea emitentă.

(2) Pentru obținerea autorizațiilor de pescuit în scop științific și de control, instituțiile care efectuează cercetări științifice depun la autoritatea emitentă următoarele documente: *(gălăgie în sală)*

a) cererea în care se indică datele de identificare ale instituției de cercetare: adresa juridică, datele de contact;

b) extrasul din planul de cercetare științifică, care să cuprindă lista cercetătorilor științifici responsabili, cu indicarea temelor de cercetare aprobate, a termenelor și a domeniilor definite, lista personalului care va efectua pescuitul, precum și a uneltelor și a metodelor folosite la pescuit;

c) datele privind numărul de exemplare pe specii de organisme acvatice vii solicitate pentru pescuit, cu argumentarea necesității acestui număr.

(3) Autorizațiile de pescuit în scop științific și de control se eliberează pentru un an calendaristic.

(4) Autoritatea emitentă suspendă autorizațiile de pescuit în scop științific și de control, în cazul în care titularul nu a respectat prevederile legislației în vigoare și condițiile speciale prevăzute în autorizație.”

La articolul 21:

litera d) se completează în final cu textul „și să prezinte lunar Inspectoratului pentru Protecția Mediului dările de seamă privind captura piscicolă și documentația de evidență a capturii”;

litera c) se abrogă.

Toate propunerile și modificările la articolele nominalizate, acceptate în Comisia mediu și dezvoltare regională, se conțin în varianta redactată a proiectului de lege, precum ce este parte componentă la prezentul raport.

În contextul celor invocate, Comisia mediu și dezvoltare regională, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune examinarea și adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 149 din 08.06.2006 privind Fondul piscicol, pescuitul și piscicultura nr. 255, în lectură finală.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Se pare că nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Mudreac.

Mulțumim mult colegilor din comisie care au pregătit proiectul de lege pentru lectura finală și au adus toate ajustările necesare.

Încheiem aici dezbaterile la proiectul nr. 255 din 6 iunie 2016. Vom reveni la procedura de vot, pe care, așa cum am menționat anterior, vă propun s-o exercităm la 15.30.

În continuare, următorul subiect pe ordinea de zi, **proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărîrea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „Cu privire la Programul de colaborare al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului pentru anii 2017–2019”**.

Îl prezintă domnul Balan, director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate. **Este proiectul nr. 43 din 22 februarie 2018.**

Înainte, însă, de toate, domnule Balan, vă rugăm frumos, un minut, puțin să așteptați.

De procedură, domnule președinte Voronin.

Domnul Vladimir Voronin:

Domnul Ganaciuc Maxim, cînd a citit lista absențelor, n-a vorbit nimic despre un personaj care poartă numele de familie Ghilețchi.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc frumos.

Domnul Ghilețchi se află, pe moment, în componența delegației în discuții și va fi în plenul Parlamentului în 15–20 de minute. Fiindcă dumnealui este la lucru, nu este absent și este înregistrat.

Vă mulțumim frumos.

Domnule președinte Voronin,

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Balan,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Alexandru Balan – *director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate:*

Bună ziua, stimate Președinte.

Bună ziua, stimați deputați.

Prin prezentul vreau să vă ofer atenție proiectul Programului de cooperare al Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și al altor forme violente de manifestare a extremismului.

Scopul acestui Program este extinderea și consolidarea cooperării în: prevenirea, depistarea, contracararea și urmărirea actelor teroriste și extremiste, înfăptuirea coordonată a măsurilor operative de investigație și a operațiunilor speciale în scopuri profilactice și colaborarea informativă.

Aderarea de către Republica Moldova la Hotărîrea cu privire la Programul de colaborare al statelor CSI în combaterea terorismului și a altor forme violente de manifestare a extremismului pentru anii 2017–2019 va avea consecințe favorabile pentru consolidarea eforturilor în combaterea terorismului, extremismului și a altor forme conexe acestei infracțiuni.

Aspectul normativ al Programului este compatibil cu Constituția Republicii Moldova, cu Carta Organizației Națiunilor Unite, cu alte tratate internaționale la care Republica Moldova face parte, cu angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional, regional, cu legislația Uniunii Europene, completînd tratatele existente în domeniu.

Implementarea tratatului nu necesită adoptarea unor acte normative noi, nu necesită înființarea unor structuri noi și nu implică angajamente financiare din partea Republicii Moldova.

Drept exemplu de cooperare în cadrul acestui program vreau să menționez că a fost posibilă efectuarea unei expertize specializate consultative din partea mai multor servicii speciale din cadrul CSI pe marginea literaturii islamice, ridicate de către subunitățile operative ale SIS. În urma desfășurării măsurilor speciale de investigații, paralel a fost solicitat suportul partenerilor Uniunii Europene. Ca rezultat, am obținut expertiza solicitată care a confirmat apartenența literaturii la curente islamice radicale, aceasta fiind interzisă pe teritoriul Republicii Moldova în continuare.

Ne manifestăm anumite rezerve față de acest program și anume Republica Moldova va lua decizia vizavi de participarea la măsuri în domeniul luptei cu terorismul și extremismul în cadrul CSI în fiecare caz separat, reieșind din prevederile legislației naționale. Totodată, Republica Moldova nu se consideră legată de angajamentele ce reies din conținutul programului respectiv în partea ce prevede armonizarea legislației, elaborarea legilor model și antrenamentele comune ale forțelor militare.

De asemenea, conform recomandărilor Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, și anume a inițiativei domnului deputat Carpov, prevederile acordului respectiv nu se vor răsfrînge asupra teritoriilor necontrolate constituțional de către Republica Moldova.

În această ordine de idei, stimați deputați, solicităm suportul pentru avizarea acestui proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

La acest subiect dacă sînt întrebări?

Domnule Carp,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Lilian Carp:

Spuneți-mi, vă rog, este salutar faptul că Republica Moldova aderă la diferite acorduri în ceea ce privește protejarea sau lupta împotriva terorismului. Noi vedem că terorismul ia tot mai mult amploare în lume și cu cît mai mult sau mai aprig se luptă împotriva acestui flagel, vedem că, din păcate, încă omenirea are mult pentru a putea minimaliza, cel puțin, dacă nu lichida cu totul acest fenomen.

Acum, spuneți-mi, vă rog, în cadrul CSI este un stat numit Federația Rusă, toată lumea recunoaște că Federația Rusă este implicată în operațiuni din Lugansk, Donbas. De fapt, acolo se întîmplă acțiuni teroriste asupra populației acestei regiuni. Să nu mai luăm și cazul din Marea Britanie, unde Federația Rusă este implicată direct în ceea ce privește lichidarea unor persoane. Acestea sînt terorism de stat. Cum credeți că

Republica Moldova poate face parte dintr-o comunitate unde însuși un stat este implicat în acte teroriste?

Care ar fi eficiența noi să ne aflăm într-o comunitate așa în lupta împotriva terorismului cu un stat care este implicat propriu-zis în acte teroriste?

Domnul Alexandru Balan:

Poziția instituției noastre este că semnarea acestui program ne va aduce doar dividende pozitive, și anume faptul că vom avea acces la bazele de date. Deci în cadrul acestei comunități există un centru de combatere a terorismului în cadrul cărora fac parte toate statele-membre ale CSI, nu numai Federația Rusă, și schimbul operativ de informații prin intermediul acestei platforme se face foarte eficient, este practic și din considerentele securității naționale susținem deci anume această platformă de comunicare. Asta-i tot ce am ...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Carp,

Vă rugăm frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Lilian Carp:

Spuneți-mi, vă rog, alte state-membre ale CSI, precum este Ucraina sau Georgia, au semnat ori n-au semnat această hotărâre?

Domnul Alexandru Balan:

Ucraina și Georgia nu mai sînt, Azerbaidjan și Armenia și-au manifestat anumite rezerve, precum și noi, eu le-am și menționat. Adică, noi nu ne asumăm obligațiunile față de prevederile care reies din acest program.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Carp,

Vă rugăm frumos, a doua întrebare.

Domnul Lilian Carp:

Atunci în condițiile cînd vedem că mai multe state, chiar și parteneri ai Rusiei, care-i considerați fideli în CSI, ca Armenia, au rezerve în ceea ce privește semnarea acestui acord, de ce Republica Moldova, care are problema Transnistriei, unde propriu-zis Federația Rusă a fost implicată sau este implicată în controlul asupra teritoriului, noi să facem parte din acest acord și ei să aibă acces la baza de date a Republicii Moldova? Spuneți-mi, care-i sensul? Care-i logica la toate aceste lucruri?

Domnul Alexandru Balan:

Logica e că noi nu vom avea acces la aceste baze de date. Deci chiar astăzi am verificat, avem în jur la 4 500 de elemente teroriste la care noi

avem acces astăzi, Serviciul. În cazul în care noi nu semnăm acest program, acest proiect de lege, riscăm să fie blocat accesul la informațiile corespunzătoare și, respectiv, țara noastră să devină mai vulnerabilă la tranzitul cetățenilor suspectați de apartenență la rețelele teroriste sau înșiși a teroriștilor așa-numiți.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Ultima precizare, vă rugăm frumos, domnule Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule director,

Eu, în general, aș sugera că mai bine am semna acorduri bilaterale cu statele care fac parte din CSI și atunci lucrurile s-ar rezolva mai simplu, am exclude, în general, Federația Rusă din această ecuație în ceea ce privește securitatea, cum și lupta împotriva terorismului. Fiindcă Rusia este, după mine, un exportator de terorism în lume și instabilitate.

Mersi mult.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare, domnule Boțan, vă rugăm frumos.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

În condițiile în care un stat membru al CSI, e vorba de Federația Rusă, este penalizată dur cu sancțiuni, inclusiv pe linie diplomatică, sancțiuni la care s-a aliniat inclusiv Republica Moldova, considerați că Serviciul de Informații și Securitate în cadrul acestui... participarea Serviciului de Informații și Securitate în cadrul acestui program este relevantă? De ce... pînă la urmă, întrebarea este: de ce nu s-a procedat la semnarea unor acorduri bilaterale? Pentru că să nu uităm că Federația Rusă ocupă ilegal, prin prezența armată, un teritoriu al Republicii Moldova.

De ce n-ați procedat la încheierea unor acorduri bilaterale cu state care, într-adevăr, luptă cu acest flagel? Și o să...

A doua întrebare este dacă Serviciul de Informații și Securitate a participat la programe de combatere a terorismului și schimb de informații de asemenea amployare pe dimensiunea europeană și dacă există acorduri în acest sens și dacă nu cumva elementul terorist este calificat diferit în viziunea celor din CSI, dominată de Rusia, și celor din spațiul european.

Mulțumesc.

Domnul Alexandru Balan:

Ideea tratatelor... acordurilor bilaterale ar fi o soluție. La momentul de față, deci acest proiect de lege este prevăzut pentru o perioadă de 3 ani. Deci el se semnează din 3 în 3 ani. Deci acest program este prevăzut pentru 2017–2019. Ar fi ca o soluție într-o perspectivă.

Ceea ce ține de platformele europene, evident că și cu statele occidentale, cât și cu partenerii din Statele Unite ale Americii, la fel, avem cooperări, avem schimb de date și avem baza de date și de informații asupra cărora noi interacționăm.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Precizare, domnule Boțan.

Domnul Roman Boțan:

Să înțeleg că acest program deja un an s-a scurs. Întru realizarea acestuia s-a pierdut un an. Nu cred că din acest lucru a pierdut Republica Moldova, luînd în considerare implicarea unuia din state în activități de natură teroristă, inclusiv pe teritoriul Republicii Moldova în regiunea transnistreană.

Eu vă mulțumesc pentru răspunsuri.

Sper că activitatea pe care o desfășoară structurile de inteligență să fie în strictă conformitate cu interesele Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, doamna Spatari.

Vă rugăm frumos.

Doamna Mihaela Spatari:

Mulțumesc.

Domnule Balan,

Eu aș avea două întrebări. Prima ține de numărul mare totuși de rezerve care sînt formulate la acest acord. Ținînd cont de numărul mare de rezerve și de faptul că ați spus că cel mai mare avantaj ar fi accesul la informații, care ar fi celelalte avantaje totuși ale semnării acestui acord?

Domnul Alexandru Balan:

Avantajul de bază constituie schimbul operativ de informații. Deci ... momentul și activitatea în direcția prevenirii eventualelor situații cu tente teroriste.

La ziua de astăzi, informația obținută în prealabil contează deci și acele minute, acele secunde. Din momentul în care parvine o informație și

noi o depistăm într-o anumită bancă de date și este implementată imediat la frontieră pentru reținere, transmitere controlată a acestor persoane suspectate de terorism, deci ele chiar contează și consider că sînt foarte importante în contextul prevenirii și combaterii terorismului atît în țară, cît și în regiune, indiferent că este vorba de Est sau de Vest.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Spatari,

Vă rugăm frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Doamna Mihaela Spatari:

A doua întrebare e și legată cumva de răspunsul dumneavoastră precedent. Noi am aprobat modificări la Codul audiovizualului care ține de protejarea spațiului informațional al țării.

În același timp, în acest proiect noi avem o serie de măsuri care țin de protejarea spațiului informațional, iar televiziunii interstatale „MIR” i se acordă o serie de prerogative în măsurile informațional-propagandiste și de profilaxie, protejarea spațiului informațional ș.a.m.d.

Întrebarea este dacă ați ținut cont de modificările care s-au adus la Codul audiovizualului atunci cînd ați venit inclusiv să prezentați acest proiect și dacă aceste modificări vor influența cumva modul în care va fi implementat acordul.

Domnul Alexandru Balan:

Deci acordul nu necesită și nu ne obligă să modificăm legislația națională și acele acte normative în baza cărora acționează Serviciul de Informații și Securitate. Deci noi asta și în rezervă am menționat, noi nu ne obligăm să modificăm legislația națională în baza programului respectiv.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Dudnic,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Corneliu Dudnic:

Да. Господин Председатель, спасибо большое.

У меня не столько вопрос к докладчику, сколько реплика к одному из наших коллег, а именно господину Карпу.

Господин Карп, если вы забыли, Российская Федерация...

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze. Vă rog frumos...

Domnul Corneliu Dudnic:

Domnule Președinte,

По теме вопрос у меня. Я вас очень прошу.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Dudnic,

Nu se pun întrebări la deputați, este raportor. Vă rugăm frumos să respectați Regulamentul, cu tot respectul pentru dumneavoastră.

Dacă aveți întrebare la raportor. Nu se pun întrebări sau nu se dă replică și nu se discută cu colegii în plenul Parlamentului.

Vă rugăm frumos – la raportor.

Domnul Corneliu Dudnic:

Întrebare la raportor.

Господин рапортор, считаете ли вы, что страну–члена Совета Безопасности Организации Объединенных Наций, страну, которая является стратегическим партнером нашего государства, можно называть страной–экспортером терроризма в мире?

Считаете ли вы, господин докладчик, допустимыми такие высказывания с трибуны Парламента Республики Молдова?

Спасибо. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Alexandru Balan:

Unica ce pot să spun, că acest proiect este în conformitate cu legislația națională, cât și internațională. Deci ea nu încalcă nicidecum drepturile și obligațiile cetățenilor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Nu mai sînt întrebări.

Aveți întrebări la raportor?

Replică nu este, fiindcă l-am întrerupt pe domnul Dudnic.

Vă rog frumos să fiți corecți.

Haideți să fim corecți.

Domnule Apostol,

Aveți întrebare în adresa domnului Balan?

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Ion Apostol:

În contextul proiectului de... acestui proiect de lege.

Domnule raportor,

Cum socotiți dumneavoastră, declarațiile unor deputați pe subiectul terorismului atunci când declară că vor lua arma în mână atunci când se va face unirea cu România...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Apostol,

Vă rugăm frumos, încetați.

Domnul Ion Apostol:

... este legal sau nu?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Apostol,

De ce provocați?

Vă dau, în mod Regulamentar, un avertisment, domnule Apostol.
(*Rumoare în sală.*)

Vă rugăm frumos.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Balan. (*Rumoare în sală.*)

Vă dorim succese și realizări frumoase în activitatea pe care o aveți.

Doamnă Violeta Ivanov, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană,

Vă rugăm frumos să ne prezentați raportul Comisiei politice externe și integrare europeană la acest subiect.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele.

Potrivit alineatului (1) din articolul 11 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, aderarea la Hotărârea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „Cu privire la Programul de colaborare al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului pentru anii 2017–2019” urmează a fi decisă de către Parlament.

Hotărârea a fost semnată la Bișkek, la 16 septembrie 2016, de către 8 state membre ale Comunității Statelor Independente, în scopul

consolidării cooperării în domeniul combaterii terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului.

Conform hotărîrii, obiectivele principale ale Programului de cooperare sînt:

- Dezvoltarea cadrului normativ internațional al cooperării între statele membre CSI;
- Efectuarea unor măsuri coordonate sau comune de profilaxie, operare și investigații și a unor operațiuni speciale;
- Asigurarea informațională și științifică a colaboratorilor;
- Realizarea activității informativ-analitice și lucrului științifico-metodologic în domeniul combaterii terorismului;
- Colaborarea în domeniul formării profesionale a specialiștilor.

În procesul de elaborare a Programului au fost luate în considerare normele și principiile generale recunoscute ale dreptului internațional, obligațiunile internaționale ale șefilor statelor membre ale CSI, precum și starea, tendințele și dinamica dezvoltării situației în lupta cu terorismul și cu alte manifestări violente ale extremismului pe teritoriul Comunității.

Deci importanța aderării la această hotărîre este determinată de evoluția din ultima perioadă a fenomenelor de terorism din regiune.

Comisiile permanente ale Parlamentului și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au prezentat avize pozitive, pronunțîndu-se pentru aderarea la hotărîrea în cauză.

În contextul celor expuse și în temeiul articolelor 27 și 56 din Regulamentul Parlamentului, comisia parlamentară propune adoptarea proiectului de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărîrea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „Cu privire la Programul de colaborare al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în combaterea terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului pentru anii 2017–2019” în primă și a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Nu sînt întrebări în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Ivanov.

Și îl rugăm pe domnul Boțan, de pe loc, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, să ne prezinte coraportul la acest proiect.

Domnul Roman Boțan:

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat în cadrul ședinței din 4 aprilie 2018 proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la hotărârea menționată.

Reieșind din cele enunțate, cu majoritatea voturilor membrilor săi, comisia propune plenului Parlamentului adoptarea prezentului proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări nici în adresa Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Încheiem aici dezbaterile la proiectul nr. 43 din 22 februarie 2018 și vom reveni la procedura de vot, precum am agreeat, la 15.30.

În continuare, următorul subiect de pe ordinea de zi, **proiect de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărârea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente cu privire la modificarea Regulamentului privind Consiliul miniștrilor afacerilor interne al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente.**

Înțelegem că este vorba despre Biroul de coordonare a combaterii criminalității organizate și **proiectul nr. 76 din 1 martie 2018.**

Îl rugăm pe domnul Larionov, secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne, să ne prezinte acest proiect de lege.

Domnul Alexandru Larionov – *secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne:*

Bună ziua!

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărârea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente cu privire la modificarea Regulamentului privind Consiliul miniștrilor afacerilor interne al statelor-membre ale Comunității Statelor Independente, semnată 11 octombrie 2017, la Soci.

În scopul creșterii eficienței realizării obiectivelor, atribuite Biroului de coordonare a combaterii criminalității organizate și altor infracțiuni periculoase pe teritoriul statelor-membre ale Comunității Statelor Independente, Biroul a efectuat o analiză complexă a bazei legislative, care reglementează activitatea Biroului și a Consiliului miniștrilor afacerilor

interne al statelor-membre, precum și a altor instrumente juridice principale ale altor organe ale CSI în domeniul securității publice și aplicării legii.

Astfel, în baza rezultatelor obținute, au fost elaborate propuneri de modificare a Regulamentului privind Consiliul miniștrilor afacerilor interne al statelor-membre.

Notăm că în baza acestui Regulament privind Consiliul miniștrilor afacerilor interne, Consiliul se numește pe o perioadă de 2 ani și eliberează din funcție directorul Biroului și primul adjunct al acestuia.

Astfel, potrivit Hotărîrii Consiliului șefilor de state semnate, se extinde mandatul directorului Biroului și al primului adjunct pe perioada de pînă la 3 ani de zile, precum și se aprobă structura numerică și personalul Biroului în limita competențelor stabilite de Consiliul șefilor de state.

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a realizat procedurile naționale ce țin de inițierea negocierilor și aprobarea semnării Hotărîrii menționate prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 225 din 19 iunie 2017.

Vreau să remarc că Consiliul miniștrilor afacerilor interne reprezintă un organ de cooperare sectorială, care a fost creat la 19 ianuarie 1996 în scopul cooperării și coordonării activității în domeniul combaterii crimei organizate în spațiul CSI.

Reieșind din cele expuse, rog susținerea și aprobarea acestui proiect.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult, domnule secretar de stat.

Nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Vă mulțumim foarte mult.

Vă dorim succese în activitate.

Și o rugăm pe doamna Ivanov, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele.

Potrivit Legii privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, aderarea la Hotărîrea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente cu privire la modificarea Regulamentului privind Consiliul

miniștrilor afacerilor interne al statelor-membre ale Comunității urmează a fi decisă de către Parlament.

Hotărîrea a fost semnată la Soci în 2017 de către 8 state membre ale Comunității.

Scopul Hotărîrii constă în perfecționarea reglementărilor ce țin de activitatea Biroului pentru coordonarea combaterii criminalității organizate și altor infracțiuni periculoase pe teritoriul statelor-membre ale Comunității prin optimizarea procesului de organizare a activităților acestuia.

În particular, amendamentele la Regulamentul privind Consiliul miniștrilor afacerilor interne al statelor-membre CSI propun extinderea mandatului directorului Biroului și al primului său adjunct pînă la 3 ani.

Menționez faptul că dispozițiile Hotărîrii nu contravin și nu implică modificarea legislației naționale și nu afectează drepturile și obligațiunile asumate de Republica Moldova în conformitate cu instrumentele internaționale la care statul nostru este parte.

Comisiile permanente ale Parlamentului și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au prezentat avize pozitive, pronunțîndu-se pentru aderarea la Hotărîrea în cauză.

În contextul celor expuse și în temeiul Regulamentului Parlamentului, Comisia politică externă și integrare europeană propune Parlamentului adoptarea proiectului de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărîrea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente cu privire la modificarea Regulamentului privind Consiliul miniștrilor afacerilor interne în primă și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte Ivanov.

Și încheiem aici dezbaterile la proiectul nr. 76 din 1 martie 2018 și vom reveni la procedura de vot peste 30 de minute.

În continuare, **următorul subiect este subiectul nr. 4 de pe ordinea de zi, proiect de Lege privind regulile de conduită a spectatorilor în cadrul desfășurării competițiilor sportive oficiale.**

Este inițiat de un grup de deputați și prezintă unul din coautori.

Domnule Bolea,

Vă rugăm frumos.

Vă poftim la tribuna centrală.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Propun spre dezbateră proiectul de Lege nr. 475 din 7 decembrie 2016 privind regulile de conduită a spectatorilor în cadrul desfășurării competițiilor sportive oficiale.

Din start vreau să menționez că ordinea publică constituie un obiectiv de bază ce urmează a fi asigurat de autoritățile statului. În acest sens, statul trebuie să elaboreze acte normative care ar permite întreprinderea tuturor măsurilor necesare în vederea micșorării pericolului social existent.

De menționat că în ultima perioadă, mă refer la o perioadă de 2, 3, 4 ani, au fost atestate, inclusiv în Republica Moldova, cazuri când unii participanți la evenimente sportive declanșează dezordine în masă. De multe ori, acești subiecți provoacă altercații violente și reprezintă un pericol real de declanșare a tulburărilor grave ale ordinii publice.

Vreau să menționez că analiza comportamentului abordat demonstrează inexistența unui cadru juridic național, care ar determina regulile de conduită a spectatorilor în cadrul desfășurării competițiilor sportive oficiale. Tangențial, aceste relații sociale cad sub incidența Legii nr. 26 cu privire la întruniri, care la rîndul său reglementează modalitatea de organizare și de desfășurare a întrunirilor în afara clădirilor, prevederilor acesteia nefiind supuse competițiile sportive care, în esența sa, reprezintă sau pot să reprezinte un pericol real de declanșare a tulburărilor grave ale ordinii publice. Constatăm că lipsa unor asemenea prevederi în legislația națională constituie un impediment întru asigurarea stării de legalitate și asigurarea ordinii publice atunci când se desfășoară aceste competiții.

În afară de aceasta, vreau să menționez că anterior dacă nu greșesc, la finele anului trecut, Republica Moldova a aderat la un acord internațional care reglementează domeniul dat și inclusiv, prin această prismă de idei, avem obligația pentru a aduce actele noastre normative în concordanță cu acest tratat.

Luînd în considerare că, de fapt, practic, nu există unele reglementări în acest domeniu, a venit și această idee de a elabora o lege-cadru, care să fie aprobată de Parlamentul Republicii Moldova.

Din punct de vedere structural, acest proiect de lege conține 9 articole, care a fost grupat în 4 capitole și urmărește drept scop fixarea unor reguli vizavi de conduita spectatorilor în cadrul desfășurării competițiilor sportive, totodată precizînd drepturile, obligațiile... de care aceștia vor beneficia în cadrul desfășurării acestor evenimente. De asemenea, sînt prevăzute și unele interdicții pe care le au spectatorii,

măsuri necesare pentru asigurarea ordinii publice și pentru respectarea drepturilor altor cetățeni.

Deci... la articolul 2 sînt prevăzute noțiuni generale, care se operează în acest proiect de lege.

Articolul 3 prevede drepturile spectatorilor care sînt desfășurate amănunțit. Este un articol aparte ce ține de obligațiile spectatorilor.

Și, dacă o să-mi permiteți, o să mă refer la unele din ele. Una din obligații este să prezinte controlorului biletul de acces la intrare în locul de desfășurare a competiției sportive, să treacă controlul corporal, să ofere bunurile personale pentru control la trecere, aceste măsuri sînt... fiind necesare pentru buna desfășurare a competiției și asigurarea ordinii publice și siguranța cetățenilor în cadrul acestor evenimente sportive; să informeze imediat controlorilor sau personalului care asigură ordinea publică despre detectarea unor obiecte suspecte, dacă sînt; să nu provoace daune materiale altor spectatori sau bunurilor organizatorilor competiției.

În cazul recepționării informației cu privire la evacuarea din locul de desfășurare a competiției sportive, să acționeze în conformitate cu instrucțiunile care trebuie să vină din partea organizatorilor.

La capitolul „Interdicții”, vreau să vă spun că, atunci cînd acest proiect se examinează în comisie, au fost mai multe întrebări din partea deputaților. Noi ne-am străduit să cizelăm careva prevederi.

Vreau să vă spun că, în cadrul dezbaterii proiectului dat în comisiile parlamentare, s-a ținut cont și de acele prevederi sau propuneri care au venit și din partea organelor de poliție, s-a lucrat mult, inclusiv cu reprezentanții federațiilor sportive naționale, federațiilor de fotbal, federațiilor de jocuri sportive, care implică mai mulți spectatori în cadrul stadioanelor sau arenelor sportive. S-a ținut cont inclusiv de acele propuneri care au venit din partea Comitetului Național Olimpic și Sportiv.

Deci unele din interdicții par a fi banale, dar, în același timp, practica a arătat că ele sînt... adică este necesar de a le introduce în legislație, pentru ca spectatorii să cunoască acele prevederi și să nu întreprindă măsuri în vederea destabilizării situației în cadrul desfășurării unor competiții sportive.

Unele dintr-însele sînt... una din interdicții – să se afle în stare vădită de ebrietate, mă rog, care ofensează identitatea umană. O altă – să întreprindă acțiuni care pun în pericol siguranța, viața și sănătatea proprie, precum și a altor spectatori.

Este interzis să ofenseze alte persoane, inclusiv prin utilizarea de postere, afișe, bannere, mijloace de agitație vizuală, ceea ce, în multe cazuri, se întîmplă, poate nu la noi în țară, dar... pe alte arene sportive din Europa și din alte țări, asta fiind interzis. Sau să efectueze alte acțiuni care lezează onoarea și demnitatea altor cetățeni.

Este una din interdicții – să-și ascundă fața, inclusiv să utilizeze măști, precum și mijloace de degheț și alte obiecte speciale, destinate pentru a împiedica identificarea persoanei; să încalce moralitatea publică și normele de conduită prin expunerea părților intime ale corpului în timpul aflării în locuri de desfășurare a competițiilor sportive.

De asemenea, sînt... nu sînt rare cazuri... cînd vedem cîte un huligan sportiv, care se dezbracă gol-goluț și încearcă, în același timp, să pătrundă pe arena sportivă, să-l vadă nu numai spectatorii care, în cazul respectiv, se află în incinta stadionului sau arenei sportive, dar și miile sau chiar milioanele de spectatori, atunci cînd se translează un... o manifestație sportivă sau alta. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Stimate coleg,

Ce ziceți, dacă noi vom...

Domnul Vasile Bolea:

De asemenea, sînt și alte...

Noi, domnule Președinte, dacă îmi permiteți, două clipe...

Mai este încă un articol care se referă la mijloacele de sprijin. Evident, spectatorii au acest drept să-și sprijine echipa favorită sau echipa cu care ei țin, evident, sînt mai multe mijloace... sau posibilități, prin care ei pot să-și sprijine echipele respective. Este un articol unde se dă nu numai definiție, dar și... sînt descrise unele cerințe pentru mijloacele de sprijin.

Un capitol aparte ține de consecințele juridice ale încălcării prevederilor prezentei legi.

Vreau să vă spun că acest proiect de lege a venit... este un proiect complex. Noi am venit și cu un alt proiect care urmează să desfășoare... însăși ideea prevederi la Codul contravențional, prin care să instituim o nouă contravenție pentru acei huligani sportivi, prin care să le interzicem, pe o perioadă anumită, să vină în arenele sportive și să nu admitem ca acești huligani sportivi, în continuare, să încalce ordinea publică.

Eu sper că Comisia juridică, numiri și imunități, în timpul apropiat, la acest proiect de lege... va face raport și vom veni și cu el, pentru a-l prezenta în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Dacă sînt întrebări, sînt gata să răspund.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, dragă coleg.

Vă mulțumim foarte mult că... haideți, cu titlu de glumă puțin, dacă tot ne-am apucat să construim arenă, trebuie să avem și regulament pentru a avea un comportament adecvat în cadrul arenei, bineînțeles.

Și, dragi colegi,

Să punem întrebări autorilor.

Și prima intervenție – din partea președintelui Voronin.

Vă rugăm.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu vă stimez, domnule Bolea, și nu vreau nici într-un caz să vă jignesc. Mie îmi pare că am auzit multe de toate, dar așa „ахинее” eu încă n-am auzit niciodată. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Ce-ați auzit? Îmi cer scuze.

Domnul Vladimir Voronin:

... Acum eu nu știu ce să fac. Se poate de strigat în timpul meciului „Судью на мыло!” ori nu, conform legii acestea a matale? Dar în serios. Dar dacă în serios, Vasile. Dar dacă în serios? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Că „мыло” n-ajunge, eu știu, da. Poți să-l trimiți, dar dacă nu-i „мыло”, ce-o să facă „sudeaua”? O să stea pe loc. Dar în serios, cum îți imaginezi matale că o să fie și cine o să fie responsabil de executarea acestei legi?

Noi toți umblăm și am fost, vizităm stadioane, competiții etc. și vedem ce se face și cum se face și știm cine ar răspunde de ordinea publică.

Da, și ca să nu mai intervin încă o dată și a doua întrebare, de ce nu-i ai scris mata după virgulă nu numai desfășurării competiției sportive, fie cum să se comporte oamenii la teatru, cum să se comporte oamenii în alte locuri? Trebuie să ne ducem mai departe, ce stăm noi pe loc așa? Вперед, вперед, вперед.

Domnul Andrian Candu:

În Parlament, de exemplu.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule președinte Voronin ...

Domnul Vladimir Voronin:

Unde?

Domnul Andrian Candu:

În Parlament.

Domnul Vladimir Voronin:

În Parlament este Regulament pe care strict îl respectă domnul Președinte Candu. Aici de acum „Jos pălăria”.

Domnul Andrian Candu:

A doua laudă pe astăzi. (*Rumoare în sală.*)

Mulțumim.

Colegii au să bănuiască ceva, domnule președinte Voronin.

Domnule Bolea,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule președinte Voronin,

Dacă dumneavoastră ați abordat problema comportamentului oamenilor la teatru și dacă vreți să veniți cu asemenea inițiativă, sînteți binevenit aici în tribuna ... la tribuna Parlamentului.

În ceea ce ține de comportamentul spectatorilor în cadrul unor competiții sportive, vreau să vă spun că, de obicei, spectatorii în cadrul competițiilor sportive în vîltoarea evenimentului sînt mai, cum să vă spun, agitați, da. Și din punctul acesta de vedere, dar dumneavoastră, probabil, personal ați văzut că, sînt chiar și știri la televizor cînd arată că în vîltoarea aceasta, în agitația aceasta, într-adevăr, spectatorii pot să provoace și dezordine în masă, ați văzut. Mai ales vreau să vă spun că aceste dezordine în masă se întîmplă în cadrul unor evenimente sportive de anvergură.

Dacă să vorbim, de exemplu, de asemenea evenimente cum este Campionatul Mondial la Fotbal, care o să-l avem în acest an. Recent, doi ani în urmă, dacă nu greșesc, a fost Campionatul European la Fotbal, unde ați văzut, în Franța cîteodată fanii sportivi își permiteau mai multe decît trebuie.

În ceea ce ține de «Судью на мыло», vreau să vă spun că, după părerea mea, este un lucru nepermis. Vreau să vă spun că eu pe timpuri singur am făcut sport și inclusiv cînd am timp liber mă implic în activități sportive, un sport, cum se spune, care a fost inventat de huligani sau un sport pentru huligani, în care joacă gentelmenii, este rugby. Și există un principiu în rugby în care arbitrul... la el nu se apelează, cu arbitrul pot să vorbească doar două persoane în teren, sînt căpitanii, căpitanul dintr-o echipă și căpitanul din altă echipă. Și orice decizie care o ia arbitrul ea se execută, indiferent dacă ți-a dat un cartonaș galben sau un cartonaș roșu, trebuie să execuți fără mari vorbe. Inclusiv spectatorii, fanii au un comportament adecvat, este o altă filozofie a jocului și inclusiv în peste 150 de ani de cînd a fost inventat acest sport, de cînd există acest sport, nu

s-a manifestat și nu a fost nici o bătaie sau dezordine în tribune din partea vizitatorilor acestor competiții.

Eu sper că și la noi în cadrul competițiilor sportive oficiale vom avea mai puține sau, mai bine zis, nu vom avea asemenea cazuri. Dar, vreau să vă spun și la noi, în Republica Moldova, inclusiv la unele meciuri sportive de fotbal și nu numai sînt cazuri cînd spectatorii își permit să dea pumni unul în altul sau să iasă în teren să înceapă a alerga după arbitru, crezînd că într-o fază sau alta arbitrul a procedat incorect dînd o decizie sau alta. Ceea ce nu se permite.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, domnule Deliu, vă rugăm.

Domnul Vasile Bolea:

Și trebuie sancționați, de fapt.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Bolea,

Deci apreciem intenția autorilor de a reglementa comportamentul spectatorilor în timpul competițiilor și credem că aceasta va servi drept un suport sau în vederea micșorării pericolului social.

Prima mea întrebare se referă, dacă există atare reglementări în practica internațională?

Domnul Vasile Bolea:

Da, asemenea reglementări există. Deci ele există, mai bine zis, în țări unde sînt... nu vreau să spun tradiții sportive, dar, mai bine zis, unde sportul a devenit o industrie adevărată. Deci asemenea reglementări există, practic, în toate țările Uniunii Europene, aceste reglementări există la noi în regiune și la vecini, inclusiv în Federația Rusă, în Ucraina, în România, în Belarus, peste tot. Inclusiv există acorduri internaționale, unde v-am spus că recent Republica Moldova a aderat la unul dintre aceste acorduri, unde trebuie să-și ajusteze legislația națională la prevederile acestui acord sau dacă nu există legislație-cadru, să fie aprobată.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc.

O propunere și o precizare și apoi a doua întrebare. Deci Frațiunea Partidului Liberal Democrat va susține conceptual acest proiect de lege, dar în același timp venim cu niște propuneri strict colegiale și vrem să fim înțeleși corect. Deci potrivit articolului 19 din Legea nr.780, limbajul, ortografia și punctuația unui act legislativ trebuie să fie așa ca să fie o exprimare corectă, concisă și fără echivoc.

Eu citesc o frază doar, denumirea capitolului II, care se creează impresia că nu-i nici în română și nici în moldovenească: „Drepturile și obligațiile spectatorilor, precum și interdicțiile sub a cărui incidență cad spectatorii în cadrul desfășurării a competițiilor sportive oficiale.”

Deci vă aduceți aminte, noi și în comisie am discutat aceasta.

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Domnul Tudor Deliu:

Deci vă rog să nu lăsam pe seama redactorilor, fiindcă redactorii nu schimbă cuvinte, ei din punct de vedere al punctuației. Vă rog, pentru lectura a doua să lucrați asupra limbajului.

Și următoarea întrebare: care sînt criteriile de atribuire a statutului de oficial unei competiții? Or, actul legislativ trebuie să aibă un caracter general și să nu se refere doar la un domeniu de competiții. Care sînt criteriile că actul are statutul de oficial? Fiindcă în noțiuni dumneavoastră nu pomeniți de competiție oficială.

Domnul Vasile Bolea:

Explic.

Domnul Tudor Deliu:

Și de ce nu reglementăm, în genere, la competițiile sportive nu numai oficiale?

Domnul Vasile Bolea:

Deci organul central de specialitate, cum este actualmente Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului ... sport în denumire nu este, din păcate, este organ central de specialitate care conlucrează, colaborează, inclusiv reglementează domeniul dat și colaborează cu federațiile sportive naționale din Republica Moldova.

Odată ce federațiile sportive naționale primesc finanțări, inclusiv de la bugetul de stat, ele prezintă unele rapoarte, inclusiv un raport la începutul anului privind desfășurarea diferitor evenimente sub egida federației. Deci fiecare... nu cunosc, poate știți, poate nu știți, fiecare federație sportivă națională trebuie să prezinte un plan calendaristic al diferitor evenimente, competiții sportive organizate de către Federația Sportivă Națională sau sub egida Federației Sportive Naționale, sau în

colaborare, diferite structuri, cluburi, asociații, școli sportive, în colaborare cu Federația Sportivă Națională. Și toate aceste planuri calendaristice ale diferitor evenimente sportive se prezintă sau se raportează la organul special, organul central de specialitate.

Și anume în aceste competiții oficiale sînt prevăzute și acele competiții de domeniul internațional, domeniul local, campionatul intern ș.a.m.d., diferite memoriale, ele toate sînt, de obicei, se includ în acest plan calendaristic și anume ele fac parte din acele competiții oficiale care se desfășoară în Republica Moldova sau la care participă echipe din Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Deliu,

Dacă aveți ultima precizare.

Vă rugăm.

Domnul Tudor Deliu:

Da, o mică precizare. Totuși, domnule Bolea, eu cred că noi ar trebui să extindem prevederile acesteia și nu doar la competițiile oficiale. Ce ne facem atunci la o competiție, de pildă, un campionat de volei sau de fotbal la nivel de un raion? Acolo se permite încălcarea ordinii publice? De aceea...

Domnul Vasile Bolea:

Nu, nu, domnule Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

... eu cred că pentru lectura...

Domnul Vasile Bolea:

Deci vreau să vă spun, inclusiv aceste competiții care se organizează sau se desfășoară pe teritoriul unui raion, de obicei, le organizează o structură sportivă care este afiliată sau...

Domnul Tudor Deliu:

Nu, domnule Bolea...

Domnul Vasile Bolea:

... se raportează.

Domnul Tudor Deliu:

... la nivel de localitate poate să fie organizat de către primărie. Ei îi dăm statut oficial?

Domnul Vasile Bolea:

Unui eveniment privind deschiderea sezonului sportiv?

Domnul Tudor Deliu:

Dar de ce nu poate să...? De aceea eu zic că pentru lectura a doua ar trebui să ne gândim...

Domnul Vasile Bolea:

Poate fi discutată ideea dumneavoastră...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Tudor Deliu:

... fiindcă, încă o dată zic, legea trebuie să aibă un caracter general și să nu se refere doar la o...

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Bejan.

Vă rugăm.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule deputat Bolea,

Am o întrebare ceea ce se referă la articolul 3 litera d), deci ultimul alineat.

Domnul Vasile Bolea:

d)?

Domnul Valerian Bejan:

Litera d).

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Domnul Valerian Bejan:

Deci spre sfârșit, unde se începe „intrarea în locurile de desfășurare a competițiilor sportive oficiale presupune acceptarea și respectarea benevolă de către spectatori a cerințelor stabilite în prezenta lege”, deci să înțeleg că tot ce-i scris în prezenta lege poate fi respectat benevol. Deci: vrei respecti, vrei nu respecti.

Atunci care este rostul mai departe a tot ceea ce este prevăzut în lege?
(*Rumoare în sală.*)

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă spectatorul încalcă sau nu respectă prevederile acestei legi, urmează a fi sancționat.

Eu am vorbit inclusiv despre un alt proiect de lege care vine să ajute întru implementarea acestui proiect. Mă refer la un proiect de lege care vine să completeze Codul contravențional prin care să instituim o nouă contravenție legată de sancționarea acelor huligani sportivi. Deci ea se află, la moment trebuie să fie discutat în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități, să fie făcut raport și în timpul apropiat să venim în plenul Parlamentului să-l prezentăm.

Orice lege este obligatorie. Unii oameni pot să nu fie de acord cu prevederile unei legi și atunci când ei nu sînt de acord și o încalcă, trebuie să vină și sancțiunea.

Domnul Valerian Bejan:

Stimate coleg,

Aveți...

Domnul Vasile Bolea:

Și dacă dumneavoastră credeți... dacă dumneavoastră credeți că poate formularea de la această literă nu este chiar exactă, putem la lectura a doua să medităm, s-o facem mai exactă această prevedere sau această propoziție.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Bejan.

Dacă aveți precizare sau a doua întrebare.

Domnul Valerian Bejan:

Domnul...

Precizare, apoi a doua întrebare. Deci dumneavoastră foarte corect ați spus: orice lege este obligatorie, dar dumneavoastră în interiorul acestei legi introduceți cuvîntul „benevol”. Probabil că trebuie exclus „benevol”, pentru că legea este lege și este obligatorie pentru toți. Dar dumneavoastră în lege spuneți „benevol”. Pentru lectura a doua probabil trebuie de văzut la respectivul moment.

Tot la acest articol, litera h) „trecerea către locuri... către locul individual în tribună cu băuturi nealcoolice în pahare din plastic sau hîrtie și mîncare, achiziționate în punctele comerciale specializate situate în locurile de desfășurare a competițiilor sportive oficiale”. Să înțelegem că un spectator, un suporter nu are dreptul să vină cu un pateu în buzunar, că atunci va fi sancționat, că nu-i procurat din locurile respective.

Domnul Vasile Bolea:

Deci dumneavoastră trebuie să vă uitați la articolul 3, cum el se numește – „Drepturile”.

Domnul Valerian Bejan:

Da, da.

Domnul Vasile Bolea:

Au dreptul.

Domnul Valerian Bejan:

Dar nu este obligat. Da, bine.

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Nu este o interdicție în sensul dat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

În continuare, domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Bolea,

Noi acum, cu adevărat, prevederile care sînt stipulate în legea pe care o propuneți dumneavoastră se găsesc și în Codul penal, altele în Codul contravențional ș.a.m.d., despre tragerea la răspundere pentru comportament neadecvat, însă unele pînă în prezent, de fapt, nu se regăsesc. Iar în actuala lege dumneavoastră ați propus cîteva interdicții, eu le consider corecte, însă mai departe ele trebuie de... aceste modificări de făcut și în Codul contravențional propriu-zis.

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Domnul Lilian Carp:

Și aici eu o să mă refer, de fapt, la capitolul II punctul 5 „Interdicții”, de exemplu, litera k), litera v), care, de fapt, cam sînt asemănătoare în ceea ce privește folosirea în timpul unei competiții sportive a diferitor imagini de promovare politică, noi vedem... sau a distribui anumite mijloace materiale cu caracter politic și rasist.

Domnul Vasile Bolea:

Da, da.

Domnul Lilian Carp:

Întrebarea este, noi trebuie acest lucru să-l facem și în Codul contravențional. Deci noi, în caz contrar, dacă nu prevedem în Codul contravențional pedeapsa pentru aceste încălcări, atunci noi degeaba băgăm în legea dată sau propunem în această lege aceste prevederi, că, pur și simplu, nu va putea fi pedepsit. El va intra cu maiou „votați pentru Guguță” și mai departe deci lumea... el va sta în tribună. Nimeni nu-l va obliga să nu stea în tribună. Dar noi trebuie mai departe să prevedem tragerea lui la răspundere. Ce facem dacă el vine îmbrăcat într-un maiou sau cu un chipiu – votăm pentru... de la soare pînă la lună și de la mîna pînă la gură? Cum facem?

Domnul Vasile Bolea:

Deci, stimate coleg, dacă îmi permiteți, eu iarăși o să reiterez ideea. Acest proiect de lege a venit în tandem cu un alt proiect de lege de modificări și completări la Codul contravențional.

Deci s-a făcut o regulă, să-i spunem, în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități, ca acele modificări la Codul contravențional care vin din partea deputaților mai întîi să fie examinate de către Ministerul Justiției și să vină într-un proiect de lege complex de modificări și completări ale Codului contravențional.

Eu, nu știu, sper că poate va fi făcută o excepție de la regula de bază stabilită în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități și în timpul apropiat va fi examinat acel proiect care a fost propus de noi, care vine în tandem cu acest proiect de lege privind completarea Codului contravențional unde să venim cu unele sancțiuni.

Și vă spun, dacă există aceste interdicții în cadrul acestui proiect de lege, trebuie să fie și sancțiunile inclusiv pentru acele încălcări pe care le sesizați dumneavoastră, despre care ați spus.

Domnul Andrian Candu:

Numai puțin. A doua întrebare sau precizare, domnule Carp, și ulterior de procedură.

Vă rog frumos, domnule Carp.

Domnul Lilian Carp:

Precizare.

Domnule Bolea,

Cu adevărat, de ce am menționat acest lucru, am mai avut cîndva aprobată în Parlament Legea protecției patrimoniului și arheologic ș.a.m.d. și a fost nevoie de 2 ani de zile că propriu-zis să fie modificările în Codul contravențional, în perioada ceea era un vacuum în legislație. Pe de o parte, exista interdicție, pe de altă parte, mă scuzați, dar nu pot fi pedepsit.

Acum a doua întrebare. La litera p) are interdicție să aducă în locul desfășurării competiției sportive oficiale și să utilizeze instrumente de suflat pentru emiterea sunetelor, cu excepția cornilor și trompetelor. Noi avem așa o tradiție și dumneavoastră știți foarte bine în Republica Moldova sînt mai multe echipe cînd folosesc fanfara, pentru susținerea echipei vine omul cu tromboane, cu vuvuzele, cu nevoi ș.a.m.d., iar aceste instrumente... cu toba, iată, zice domnul Furculiță, și altele vin, însă noi punem aceste interdicții.

Dacă este o fanfară organizată de către echipa propriu-zisă, fondatorul și el, această fanfară vine în susținerea echipei, noi însă punem aceste interdicții pentru a nu putea folosi aceste instrumente în timpul competiției. Dar nu știu dumneavoastră dacă ați avut vreo dată ocazia să vedeți un meci de fotbal, ce-i drept, în seria B între echipele „Congaz” și „Cania”, eu am avut așa o ocazie odată. Să vedeți ce fanfară și cum se cîntă la meciul acela, vin cîte o mie, o mie și jumătate de oameni și, în cazul dat, noi le interzicem lor să folosească aceste instrumente în susținerea echipei.

Domnul Vasile Bolea:

Deci eu cred că pînă la lectura a doua echipele din Congaz și Cania vor avea posibilitatea...

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Domnul Vasile Bolea:

... și după aprobarea acestui proiect să aibă fanfară în teren sau...

Domnul Lilian Carp:

Eu știu că pare ridicol, dar există așa ceva. Eu vă asigur.

Domnul Vasile Bolea:

De acord, stimate coleg.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnul Vasile Bolea:

Eu cred că la lectura a doua o să-l mai cizelăm.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Dragi colegi,

Luînd în considerare că... noi am agreat inițial la 3 și jumătate să fie votul, luînd în considerare că ne mai reținem cu cîteva proiecte, vă rog frumos să amînăm ora votului pentru ora 16.00.

Și continuînd cu procedura.

Domnule Voronin,

Foarte scurt, care e chestiunea de procedură?

Domnul Vladimir Voronin:

De procedură. Maxim n-a numit absența lui Diacov și eu am împuternicirile lui Diacov să propun să aplicăm articolul 108 (*rîsete în sală*) și să mergem mai departe.

Domnul Andrian Candu:

Domnul președinte Voronin...

Domnul Vladimir Voronin:

Ce chinuim noi omul acesta în Joia Sacră. Doamne ferește. E un om simpatic, om solid. Haideti să-i dăm voie să se ducă și el la locul lui.

Domnul Andrian Candu:

Bineînțeles, o să supun votului aplicarea articolului 108, dar inițial va trebui să luăm o pauză, să verific cu domnul Diacov dacă v-a împuternicit să faceți... Aveți procură, da?

O propunere făcută de domnul Diacov, prin domnul Voronin, vă rugăm frumos, cine este pentru aplicarea articolului 108, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Eu așa ceva nu am mai văzut, însuși raportorul să ridice mâna (*rîsete în sală*).

Domnule Bolea,

Chiar așa?

Vă mulțumim frumos.

Se aplică articolul 108. Se încheie dezbaterile la proiectul nr. 475 din 7 decembrie 2016.

Și trecem la prezentarea raportului din partea comisiei.

Domnule Hotineanu, președintele Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media,

Vă rugăm frumos să ne prezentați raportul comisiei pentru lectura întâi la acest proiect.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Eu țin să-i mulțumesc domnului deputat Bolea pentru prezentarea exhaustivă și foarte amănunțită a acestui proiect de lege.

Și eu doar vă aduc la cunoștință că Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de Lege nr. 475.

Am avut două audieri publice cu participarea federațiilor sportive din Republica Moldova, inclusiv a reprezentanților Inspectoratului General de Poliție.

Avizele comisiilor sînt, avizul Guvernului este pozitiv, de aceea noi am votat toți unanim pentru susținerea acestui proiect de lege și a fi prezentat în lectura întâi în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Hotineanu, molipsit de articolul 108, a fost foarte succint, dar sînt întrebări în adresa comisiei.

Și prima intervenție – din partea domnului Dudnic.

Vă rugăm frumos.

Domnul Corneliu Dudnic:

Господин председатель Хотиняну, с учетом того, что вы сказали, о том, что комиссия единогласно проголосовала за поддержку этого проекта закона, у меня есть вопрос в том числе и к вам как к председателю.

«Обязанности зрителей», статья четвертая. «Зрители обязаны представить контролерам билет... – мы прописываем в законе – представить контролерам талон на транспорт; сохранять общественный порядок; проявлять уважительное отношение по отношению к другим зрителям», при этом в общих понятиях не прописано, что такое уважительное поведение.

Теперь по части запретов: «Находиться в состоянии алкогольного опьянения», то есть запрещается находиться в состоянии алкогольного опьянения.

И самая интересная статья, которую мне удалось обнаружить: «Нарушать общественную мораль и нормы поведения путем выставления интимных частей тела во время проведения мероприятий».

Господин председатель, не считаете ли вы, что этот закон имеет, скажем так, лирический характер, если не сказать иначе? Не думаете ли вы, что вот такого рода вещи не стоит прописывать в законе?

Спасибо.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule deputat Dudnic,

Și dumneavoastră, ca președinte al federației sportive, vreau să vă spun că mă faceți ca să continui prezentarea proiectului.

Deci aveți dreptate că sînt niște carențe și ele sînt notate în avizul Direcției generale juridice, sînt notate și în avizul Guvernului, și noi am ajuns la concluzia că pentru lectura a doua vom discuta aceste lucruri. Am discutat și cu președinții federațiilor sportive prezenți la ședință, la audierile publice, de aceea ele vor fi revăzute și autorul proiectului de lege a fost de acord cu aceste lucruri. Dar eu nu cred că dacă e scris că cetățenii prezenți ca suporteri la... și vin și sînt cu torsul gol sau cu alte părți ale corpului uman anatomice, nu știu dacă asta este frumos și bine.

Vă mulțumesc.

La lectura a doua o să...

Domnul Andrian Candu:

Depinde de sport, probabil.

Domnule Reidman,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Да, спасибо.

Господин председатель, мы видим закон у вас в комиссии, вы его единогласно поддержали – „desfășurării competițiilor sportive oficiale”. Dar noi știm că, когда собирается масса людей, например на открытых концертах, где тоже, так сказать, ажитация нервная достаточно высокая. Не дай Бог, выключится свет, и вся эта толпа понесет по кочкам город и всю округу.

Почему мы не включаем сюда вообще поведение на массовых мероприятиях?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Dacă vorbim de concert, deja e vorba de cultură și e prima parte a denumirii comisiei – cultură, dar sportul e ultimul la noi. Eu iarăși fac...

Domnul Oleg Reidman:

Так что, это разное поведение?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Nu, nu. Deci există, fără discuție, și această problemă. Ea poate fi precăutată, dar acest proiect de lege vizează concret întrecerile sportive de masă – asta vizează acest proiect de lege, de aceea noi nici nu am precăutat. Dar dacă dumneavoastră insistați, o să discutăm pentru lectura a doua aceasta.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Nu mai sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim frumos, domnule Hotineanu.

Și încheiem aici dezbaterile, dacă nu sînt, eventual, luări de cuvînt, la acest... nu sînt. Bine. Se încheie dezbaterile la proiectul nr. 475 din 7 decembrie 2016.

Și trecem la următorul subiect de pe ordinea de zi, subiectul nr. 5, proiectul nr. 349 din 10 noiembrie 2017, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Este un proiect de lege în lectură finală.

Prezintă proiectul domnul Zagorodnîi din partea Comisiei juridice, numiri și imunități, de fapt, e raportul comisiei pentru lectură finală.

Vă rugăm frumos.

Proiectul nr. 349 din 10 noiembrie 2017.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat pentru lectură finală proiectul de Lege nr. 349 din 10 noiembrie 2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative, inițiativă legislativă a Guvernului și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop introducerea unor proceduri simplificate și urgente pentru anumite cazuri civile; îmbunătățirea pregătirii pricinii pentru dezbateri; reglementarea unor reguli stricte în cazul depunerii probelor și a obiecțiilor/referinței; perfecționarea reglementărilor privind căile de atac.

Este de menționat că la etapa de redactare a proiectului, au fost operate modificări de ordin tehnic pentru a asigura claritate și precizia normelor legale. De asemenea, în context a fost modificată data intrării în vigoare a actului legislativ care va fi de la 1 iunie 2018.

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, a decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare în lectură finală proiectul de Lege nr. 349 din 10 noiembrie 2017, varianta redactată a căreia este anexată la prezentul raport.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult, domnule Zagorodnîi.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei. Încheiem aici dezbaterile la proiectul nr. 349 din 10 noiembrie 2017, subiectul nr. 5 de pe ordinea de zi.

Revenim la procedura de vot, precum am agreat, la ora 16.00, de această dată.

Și următorul subiect nr.6 de pe ordinea de zi, proiectul nr. 92 din 20 martie 2018, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova.

Prezintă proiectul domnul Eșanu, secretar de stat al Ministerului Justiției.

Vă rugăm frumos la tribuna principală.

Domnul Nicolae Eșanu – *secretar de stat al Ministerului Justiției:*

Mulțumim.

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră vine să asigure executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 17 din 10 mai 2017, prin care a fost declarată neconstituțională prevederea articolului 22 alineatul (1) litera v) din Codul de executare în partea ce ține de interdicția privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere, din cauza că condițiile privind aplicarea și revocarea acestei măsuri de asigurare a acțiunii, a executării hotărârii nu răspund criteriului de claritate a unui act normativ.

Pornind de la necesitatea de a asigura o claritate a mecanismului, noi am extins scopul proiectului de lege. Astfel, propunem ca să se prevadă în mod expres că măsurile de asigurare a executării documentelor executorii pot fi aplicate doar atunci când există o legătură cauzală directă între dispozitivul documentului executoriu sau rezultă direct din aceasta. Această necesitate a survenit din faptul că executorii judecătorești, cu părere de rău, foloseau instrumentul asigurării executării documentelor drept o măsură de presiune asupra debitorilor.

Spre exemplu, un executor judecătorec care avea de încasat o sumă de bani a dispus interdicția efectuării operațiunilor de export-import pentru un agent economic. Astfel, sperăm că după adoptarea acestei legi aceste practici vor fi excluse.

Rugăm susținerea proiectului.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Întrebări în adresa autorului?

Și prima intervenție – din partea domnului Boțan.

Vă rog.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Bineînțeles că hotărârile Curții Constituționale trebuie executate, totuși aici vorbim despre îngrădirea dreptului la libera circulație și, respectiv, interdicția de a nu părăsi țara, care este o măsură excepțională. Vreau să întreb: dacă adoptarea acestui proiect de lege va îmbunătăți situația în domeniu?

Luând în considerare că, de exemplu, Eduard Baghirov, care a fost anchetat în cazul 7 aprilie 2009 și care era arestat la domiciliu, a părăsit cu succes Republica Moldova, de asemenea și alții care au fost implicați în cazul omorului domnului Boboc, nu mai vorbim de domnul Șor care se plimbă liber prin statele Uniunii Europene. Cum considerați: va îmbunătăți proiectul această stare de lucruri sau va înrăutăți?

Domnul Nicolae Eșanu:

Acest proiect sigur că va îmbunătăți starea lucrurilor în anumite domenii, doar că situațiile invocate de dumneavoastră nu prea au nici o legătură cu problema executării unui document executoriu.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, domnule Ghilețchi, vă rugăm.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Eșanu,

Legat de acest proiect de lege, aș fi vrut să înțeleg dacă situații care am avut pînă în prezent și au fost multe asemenea situații cînd, spre exemplu, era impusă interdicția de a părăsi țara pentru că cineva n-a achitat o amendă, uneori amenzile erau chiar relativ mici. Cetățeanul ajungea la Aeroport, descoperea că nu poate părăsi țara, pierdea biletul care posibil costa cîteva sute de euro, în formula cu care ați venit acum, care va fi practica? Va fi nevoie ca executorul să aibă la mîină decizia instanței? Adică, cum se va aplica această interdicție de a părăsi țara în continuare după ce adoptăm acest proiect de lege?

Domnul Nicolae Eșanu:

Interdicția de a părăsi țara, în conformitate cu acest proiect de lege, dar și cu legislația în vigoare, poate fi impusă doar de către instanța de judecată, deci executorul nu poate impune interdicția. Problema care apărea era că, în exemplul dumneavoastră, cînd executorul lejer putea încasa banii din contul debitorului, el dispunea interdicția sau solicita de la instanța de judecată aplicarea interdicției.

Ar fi ideal dacă noi am putea enumera exhaustiv cazurile în care poate fi impusă interdicția, dar textele de lege nu pot fi formulate în sensul în care

s-ar referi la situații concrete, au nevoie să fie formulate în termeni generali.

Noi am încercat să arătăm foarte clar că este necesar să existe o legătură de cauzalitate între măsura care se impune și măsura de asigurare dispusă. Astfel, dacă executorul o să poată demonstra judecătorului că prezența debitorului este necesară pentru executarea unui document executor, atunci judecătorul va dispune, dacă nu – nu. Totul, însă, rămâne în mâinile judecătorului.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Eșanu,

În continuare, dumneavoastră ați invocat un principiu important, dar nu credeți că ar fi bine să fie introdus și principiul proporționalității? Pentru că lăsăm o marjă prea mare judecătorilor.

Repet, dacă este o datorie relativ mică, atunci dacă neglijezi principiul proporționalității, îngrădești un drept fundamental, cel de liberă circulație pentru o datorie de 100 de lei, să zicem. Iată acest element nu era bine să fie regăsit?

Dumneavoastră ați introdus un element important – prezența debitorului. Dacă poate fi, să zicem, achitată datoria fără prezența lui, nu e nevoie de interdicție, dar și proporționalitatea mi se pare că ar fi un element important. Chiar dacă noi nu putem enumera toate cazurile, așa cum ați spus, ideal ar fi să avem o enumerare a cazurilor ca judecătorii să nu abuzeze. Cum credeți, nu ar fi fost bine să fie și acest element prezent în acest proiect de lege?

Domnul Nicolae Eșanu:

Sigur că ar trebui să fie prezent și eu sper că este prezent, dacă nu este clar din textul care ... articolul 63 alineatul (1) care spune că: „În scopul asigurării executării eficiente a documentului executoriu, în măsura în care acestea au o legătură cauzală directă cu dispozitivul documentului”. Deci aici alineatul (1) se referă la măsurile de asigurare care pot fi impuse și aici se prevede că pot fi impuse doar acele măsuri care au o legătură cauzală cu ceea ce urmează să fie executat, spre exemplu, interdicția de a ... noi vorbim de interdicția de a părăsi țara, dar, spre exemplu, interdicția de a se edita o carte.

Dacă, spre exemplu, s-a constatat că o carte conține pasaje defăimătoare și există o hotărâre judecătorească prin care s-a dispus ca ele să fie eliminate, deci executorul poate dispune interdicția de a tipări pentru tipografie cartea respectivă pînă nu se execută hotărîrea, dar în altă parte nu poate fi ... Deci totul depinde de situația concretă. Dar dacă va fi necesar ca să clarificăm, să fie clar, că ne referim la aceea ce ați spus dumneavoastră, la aceea că trebuie să existe o legătură de proporționalitate

între restricția impusă și scopul urmărit, pentru lectura a doua noi sîntem gata să discutăm orice formulă eficientă.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos, domnule Ghilețchi, o mică precizare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Eu m-aș bucura foarte mult dacă pentru lectura a doua pe lângă legătura cauzală, despre care vorbiți, să fie introdus și elementul proporționalității. Pentru că exemplul cu tipărirea unei cărți, el deși poate fi relevant, eu cred că cele mai mari probleme noi le-am descoperit legate de interdicția de a părăsi țara, ceea ce afectează, repet, un drept fundamental – dreptul la libera circulație.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Și ultima intervenție – domnul Corneliu Dudnic.

Vă rugăm.

Domnul Corneliu Dudnic:

Да. Господин Ешану – в контексте ранее сказанного. Согласно Исполнительного кодекса и остальных нормативных актов Республики Молдова судебные исполнители имеют полномочия издавать исполнительные документы даже без решения суда в некоторых случаях.

Хочу вам привести только один конкретный пример. Буквально пару дней назад ко мне поступило обращение от одной молодой семьи, которая взяла кредит в небанковской организации на покупку жилья, да, не уплатила два взноса, и вот буквально на третьем месяце после того, как молодая семья не уплатила два взноса, судисполнитель выносит решение и приходит выселять молодую семью из ее жилья только потому, что они третий месяц не уплачивают взносы, при этом не имея решения суда на данные действия. Собственным решением судисполнитель издает исполнительный лист и выходит выселять молодую семью из ее собственного жилья.

Не считаете ли вы, что нам нужно пересмотреть в том числе и эту норму, чтобы судисполнители не имели возможность в таких ситуациях единолично принимать решения, вернее, в одностороннем порядке принимать решения такого характера? То есть, не считаете ли вы, что у них нужно забрать полномочия издавать исполнительные листы без решения суда? Если вы поняли мой вопрос...

Domnul Nicolae Eșanu:

Dar este imposibil. Nu poate exista document executoriu fără o hotărîre judecătorească sau alt document executoriu, poate să fie un contract investit cu formulă executorie. Deci executorul judiciar el singur nu poate emite documente executorii.

Deci în situația în care vorbiți dumneavoastră cred că este vorba de un abuz și nu de probleme în legislație. Dar am spus, noi susținem plenar ideea că trebuie să existe o legătură foarte strînsă între acțiunile executorului și ceea ce trebuie de executat. Astfel noi, pe de o parte, să asigurăm că executorul are un instrument eficient care să asigure executarea, pentru că în caz contrar nu o să execute documentele. Pe de altă parte, aceste instrumente să fie formulate, astfel încît drepturile debitorilor să fie respectate.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Dudnic,

Ultima precizare sau a doua întrebare.

Domnul Corneliu Dudnic:

Да, господин Ешану, абсолютно не сомневаюсь в вашей компетенции, но тем не менее готов вам предоставить это решение, о котором я сейчас говорю, конкретное. Оно принадлежит именно тому судисполнителю, о котором вы упомянули в начале своего дискурса.

Я имею в виду то решение, которое привело к большим убыткам одного из экономических агентов, если вы понимаете, о чем я говорю. Поэтому я готов вам представить аргументы. Я думаю, что еще раз нужно пересмотреть все нормативные акты и продумать эту ситуацию.

Спасибо большое.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Vă mulțumim frumos, domnule Eșanu.

Nu mai sînt alte întrebări.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Zagorodnîi,

Vă rugăm frumos, din partea Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezentați raportul comisiei la acest subiect, și anume la proiectul nr. 92 din 20 martie 2018.

Domnul Anatolie Zagorodnî:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități, în mod prioritar, propune proiectul de Lege nr. 92 din 20 martie 2018 pentru modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443 din 24 decembrie 2004, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege este elaborat în vederea executării Hotărîrii Curții Constituționale nr. 17 din 10 mai 2017, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate și a fost declarat neconstituțional textul „Interdicția privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere se aplică exclusiv de către instanța de judecată” din articolul 22 alineatul (1) litera v) din Codul de executare.

Autorii proiectului propun excluderea dreptului instanței de judecată de a aplica interdicția eliberării documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere, care, potrivit Hotărîrii Curții Constituționale nr. 17 din 10 mai 2017, este o măsură restrictivă ce nu prevede: 1) condițiile și termenele de aplicare; 2) modul de revocare și încetare și 3) mecanismul exercitării unui control asupra necesității menținerii măsurii.

Reieșind din aceasta, autorii proiectului propun excluderea interdicției în cauză care este una ambiguă și creează o stare de insecuritate juridică pentru potențialii destinatari ai acestei măsuri.

Autorii, de asemenea, propun operarea unor modificări la articolul 22 și articolul 63 din Codul de executare, astfel încât să fie lichidate dublările legislative interpretabile.

Pentru lectura a doua vor fi examinate amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, obiectiile de ordin tehnico-legislativ ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu majoritatea voturilor membrilor săi, propune proiectul de Lege nr. 92 din 20 martie 2018 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Domnule Zagorodnî,

Nu sînt întrebări.

Încheiem aici dezbaterile la proiectul nr. 92 din 20 martie 2018.

Vom reveni foarte curînd la procedura de vot.

Următorul subiect este subiectul nr. 7, **proiectul nr. 78 din 5 martie 2018, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova**. Subiectul nr. 7 de pe ordinea de zi.

Vă rugăm frumos, doamnă Anastasia Oceretnîi, secretar de stat în domeniul muncii și demografiei.

Vă rugăm frumos să ne prezentați acest proiect de lege.

Doamna Anastasia Oceretnîi – *secretar de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în domeniul muncii și demografiei:*

Mult stimată domnule Președinte,

Onorat Plen,

Propunem atenției dumneavoastră proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova, proiect care a fost elaborat în vederea implementării Planului de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anul 2017 și acest proiect de lege prevede transpunerea Directivei Consiliului Europei 98/59 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective.

Vreau să menționez din start că legislația Republicii Moldova cuprinde deja un șir de prevederi care pun în aplicare principiile Directivei sus-numite cu utilizarea pentru concedierile colective a unui termen precum este „reducerea în masă a locurilor de muncă”.

Cu toate că deja există în legislația națională unele prevederi, nu putem să spunem că astăzi această Directivă a fost plenar transpusă în legislația națională. Și în acest context, pentru a pune în aplicare și a transpune plenar această Directivă, se propune completarea Codului muncii al Republicii Moldova cu un articol nou 185¹ cu titlul „Garanții în caz de concedieri colective”.

În cadrul proiectului, de asemenea, sînt aduse definițiile ce privește concedierile colective și, de asemenea, proiectul prevede obligațiile angajatorilor care intenționează să întreprindă concedieri colective.

Și aș numi cîteva din ele.

În primul rînd, să informeze în scris despre apropiatele concedieri reprezentanții salariaților din unitate, indicînd motivele și perioada concedierilor, numărul și categoriile salariaților pasibili de concediere și alte informații relevante cu cel puțin 30 de zile înainte de declanșarea procedurilor de reducere a statelor sau unităților de personal.

În același timp, să trimită către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă o notificare care să cuprindă informația cu privire la concedieri și orice alte informații utile.

În același timp, să transmită o copie a notificării reprezentanților salariaților, care pot prezenta informații relevante Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Și în același timp, să inițieze consultări cu reprezentanții salariaților privind posibilitățile de a evita concedierile colective sau de a reduce numărul salariaților afectați, precum și de a atenua consecințele concedierilor prin recurgerea la măsuri sociale de suport.

În același timp, obligația angajatorului este să ofere reprezentanților salariaților, în cadrul consultărilor, toate informațiile utile disponibile care să le permită acestora să formuleze concluzii și propuneri constructive.

În același timp, un element novator al proiectului ține de sarcina care-i revine Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă de a căuta soluții de depășire a problemelor create de concedierile colective și a acorda împreună cu angajatorul și cu reprezentanții salariaților asistența în vederea încadrării în câmpul muncii a salariaților ce urmează a fi concediați, prezentându-le acestora oportunități de angajare sau de recalificare profesională.

Vreau să menționez că acest proiect de lege a fost elaborat pe o platformă participativă și în dialog cu partenerii sociali și, în același timp, punerea în aplicare a acestui proiect de lege nu va atrage după sine necesitatea efectuării unor cheltuieli suplimentare atât din bugetul de stat, cât și din bugetul sau din contul angajatorilor privați.

În contextul celor menționate, solicităm suportul și susținerea proiectului sus-prezentat.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Intervenție din partea domnului Deliu.

Vă rugăm frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Deci prima întrebare. Spuneți-mi, vă rog, în procesul de elaborare ați consultat Federația Sindicatelor?

Doamna Anastasia Oceretnî:

Sigur că da.

Domnul Tudor Deliu:

Și dacă da, care este poziția dumnealor?

Doamna Anastasia Oceretnîi:

Poziția dumnealor a fost că susțin acest proiect, dar au avut câteva obiecții. Sigur că în cazul în care noi am analizat și am ajuns la... și în parteneriat cu patronatele, una din obiecțiile sindicatelor a fost ce ține de faptul că sindicatele vor trebui să colaboreze în vederea remedierii situației inclusiv cu Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Considerăm că întrucât sindicatele au ca menire să protejeze drepturile și interesele salariaților, acest proiect de lege nu vine nicidecum să aibă careva ingerință în activitatea acestui organ.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Tudor Deliu:

O precizare și apoi a doua întrebare. De ce am adresat această întrebare, deoarece actualmente în articolul 88 litera i) este prezentă sintagma „organele sindicale din unitatea și ramura respectivă”.

La modificările pe care le propuneți dumneavoastră folosiți sintagma „reprezentanții salariaților” și fugiți de noțiunea de „sindicat”. Ce se are în vedere prin „reprezentanții salariaților”, tot sindicatele sau și altcineva încă?

Doamna Anastasia Oceretnîi:

Mulțumesc frumos.

Domnule deputat,

Vreau să precizez că în proiect este menționat organul sindical sau reprezentanții salariaților. Această definiție inclusiv este dată în capitolul I al Codului muncii. Și o să dau citire, dacă nu vă supărați: „Reprezentanții salariaților reprezintă organul sindical ce activează, de regulă, în cadrul unității în conformitate cu legislația în vigoare și cu statutele sindicatelor, iar în lipsa acestuia – alți reprezentanți aleși de salariații unității în modul stabilit de prezentul cod”.

Domnul Andrian Candu:

A doua întrebare, domnule Deliu, vă rugăm frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Și o precizare încă. Deci dumneavoastră propuneți completarea cu articolul 185¹ cu denumirea „Garanții în caz de concedieri colective”?

Doamna Anastasia Oceretnîi:

Da.

Domnul Tudor Deliu:

Dar eu cînd citesc alineatul (1), citesc alineatul (2) și nu prea văd garanții aici. Să citim atent, fiindcă în articolul 185¹ dumneavoastră practic descrieți ce sînt acestea concedieri colective și nu garanții. Ori modificăm denumirea articolului, sau facem ceva, fiindcă iată: „Garanții în caz de concedieri colective. Concedierile colective sînt concedierile efectuate”... și nicidecum nu-s garanții.

Doamna Anastasia Oceretnîi:

Stimate domnule deputat,

Mulțumesc de întrebare.

Sigur, aveți dreptate că în alineatul (1) noi dăm o definiție ce înseamnă concedierile colective, astfel încît să putem să aplicăm și să transpunem directiva respectivă, dar în același timp pe parcursul articolului sînt stabilite deja garanțiile care le prevede în caz de concedieri colective.

Dar pentru lectura a doua, putem să discutăm.

Domnul Tudor Deliu:

Deci, într-adevăr, pe parcurs sînt, dar însăși denumirea articolului... această prevedere nu se încadrează aici, părerea mea.

Mulțumesc.

Doamna Anastasia Oceretnîi:

Bine. Pentru lectura a doua, putem să revenim la discuții.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Țurcan,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimată doamnă raportor,

În cadrul Comisiei pentru drepturile omului și relații interetnice, noi am examinat cu atenție acest proiect de lege și am ajuns la concluzia că, spre regret, redacția care este propusă încalcă drepturile angajaților. De ce?

În redacția actuală a articolului 88 este prevăzut, în caz dacă este vorba de reorganizarea sau de lichidarea unității, presupune reducerea în masă, cu informarea cel puțin cu 3 luni înainte de... Acum dumneavoastră, prin această modificare, propuneți în baza acelorași motive că reorganizarea sau lichidarea unității presupune concedieri colective, cu informarea cu 30 de zile cel puțin.

În primul rînd, bine, ați schimbat noțiunea, în loc de „reducerea în masă” cu noțiunea „concedierea colectivă”, dar cel mai important este consecința sau termenul de preavizare. În primul caz sau astăzi există 3 luni, dar ceea ce propuneți, doar 30 de zile – iată de ce comisia a ajuns la concluzia că această modificare poate să afecteze grav drepturile angajaților.

Doamna Anastasia Oceretnîi:

Stimate domnule deputat,

Mulțumesc de întrebare.

Permiteți-mi să nu fiu de acord cu dumneavoastră, ba, din contra acest proiect de lege asigură respectarea drepturilor salariaților. Și vreau să menționez că acest termen de 3 luni de zile se respectă și în cazul acestui proiect de lege, pentru că noi vorbim de 30 de zile de anunțare, dar inclusiv rămîne în vigoare articolul ce se referă la preavizare care are o durată de 2 luni și atunci sumînd 30 de zile cu 2 luni se primește exact aceleași 3 luni pe care le avem actual.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țurcan,

Vă rugăm frumos, dacă aveți precizare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, în primul rînd, precizare.

Noi, în redacția pe care ați propus-o, nu vedem concluzia dumneavoastră. Asta una la mîină.

Deja întrebarea a doua. În redacția actuală – de fapt, o întrebare, care într-o oarecare măsură coincide cu cea precedentă – este clar stipulat că criteriile vizînd reducerea în masă se stabilesc prin Convenția colectivă. Și noi cunoaștem foarte bine că prin Hotărîrea Guvernului din 2012 a fost aprobată această Convenție colectivă. În varianta pe care ați propus-o această prevedere deja nu se regăsește.

Doamna Anastasia Oceretnîi:

Stimate domnule deputat,

Mulțumesc de întrebare.

Vreau să menționez că aveți dreptate, sînt criterii stabilite în... și exact aceleași prevederi sînt stabilite în Convenția colectivă din anul 2012, dar, din păcate, noi astăzi asistăm la faptul că nu toți salariații sau nu toată lumea este semnatară a acestei Convenții colective și, pentru a proteja toți salariații, aceste prevederi au fost transpuse în acest proiect de lege. Și vreau să vă spun că există aceleași prevederi și în Convenția colectivă, și în

acest proiect de lege. Nicidecum nu am făcut careva abateri de la Convenție și în acest proiect.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Și o precizare, domnule Țurcan, vă rog.

Domnul Vladimir Țurcan:

Aceasta ar însemna că hotărârea de Guvern sus-numită va fi abrogată?

Doamna Anastasia Oceretnîi:

La moment, nu putem să vă spunem dacă va fi abrogată, pentru că este un document care a fost elaborat, consultat și semnat în dialog... în format tripartit, inclusiv acest proiect a fost pe platformă tripartită. Urmează să discutăm.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rugăm frumos, poftiți, ultima intervenție.

Domnul Oleg Reidman:

Спасибо.

Госпожа госсекретарь, вы рассказываете о том, что закон в течение своего, так сказать, рождения прошел консультации в системе „tripartit”, так я понимаю? Но мы знаем, что такое sistema tripartit – asta e Guvernul, patronatele și syndicatele. Аșa e? В связи с этим я хотел бы задать вам вопрос: в механизмах того, что вы предлагаете, предусмотрены какие-либо механизмы для особых категорий людей, особых категорий работников? Я хочу в первую очередь сказать: беременные женщины, многодетные матери, лица предпенсионного возраста и так далее, и тому подобное. То есть если сокращение происходит, то как оно происходит? Сперва наиболее трудоспособных сокращают, потому что они более приспособлены к поиску новой работы, потом остальных, или как? Если этого в механизме нет – это очередное наступление на права трудящихся.

Спасибо.

Doamna Anastasia Oceretnîi:

Stimate domnule deputat,

Mulțumesc de întrebare.

Vreau să vă spun că acest proiect de lege nu face discriminare între cetățeni, dar în același timp, protecția drepturilor categoriilor de salariați care le-ați enunțat dumneavoastră anterior sînt stabilite prin celelalte articole ale Codului muncii.

Domnul Andrian Candu:

Precizare, domnule Reidman, vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Уточнение такое. Это просто означает, что эта статья входит в противоречие с другими статьями Codului muncii и всегда будут проблемы у вас с этим.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, stimată doamnă.

Doamna Anastasia Oceretnî:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, o invit pe doamna Buliga la tribuna principală pentru a prezenta raportul Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Dragi colegi,

După acest raport, avem două foarte succinte rapoarte la celelalte două proiecte de legi. Vă rugăm frumos să rămîneți în sala plenului, deoarece foarte curînd va fi procedura de vot.

Vă rugăm frumos, doamnă președinte de comisie, dacă ați putea să fiți foarte succintă în prezentarea raportului.

Doamna Valentina Buliga:

Foarte succint.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

În cadrul comisiei a fost examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului muncii. Proiectul în cauză, după cum este indicat, are drept scop transpunerea Directivei 98/59 a Consiliului Europei din 20 iulie.

La fel, în cadrul dezbaterii noi am constatat anumite îmbunătățiri care trebuie să le facem pentru lectura a doua, inclusiv redacțional, de aceea s-a propus ca Parlamentul să aprobe în primă lectură. Pentru lectura a doua vom ține cont și de obiecțiile deputaților în cadrul dezbaterilor, la fel, de avizul și propunerile Confederației Naționale a Sindicatelor, care ne-ar permite, de fapt, să definitivăm acest document în vederea transunerii cît mai exacte a prevederii Directivei și protecția conform acestui document.

În cadrul comisiei au fost 8 voturi „pentru” și 2 voturi „abțineri”, de aceea comisia propune aprobarea în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult doamnă președinte.

Încheiem dezbaterile la proiectul nr. 78 din 5 martie 2018. Revenim foarte curînd la procedura de vot.

Trecem însă foarte rapid la două proiecte de legi care sînt în lectură finală pentru a ajusta unele elemente, inclusiv de redacție.

Și primul subiect care se supune dezbaterii este proiectul de Lege privind delimitarea proprietății publice, proiectul nr. 331 din 24 octombrie 2017, în lectură finală.

Și îl rugăm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, foarte succint să ne spună despre ce este vorba în acest raport al comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe informează plenul despre următoarele.

Legea privind delimitarea proprietății publice, adoptată în lectura a doua la 16 martie curent, este propusă spre examinare în lectură finală, urmare a examinării amendamentelor unui deputat înaintate către comisie, prin care s-a propus modificarea conținutului literei j) alineatul (2) din articolul 9, în scopul evitării unor situații de incertitudine în procesul de delimitare a bunurilor domeniului public al statului și a bunurilor domeniului public al unităților administrativ-teritoriale.

În acest scop, se propune expunerea literei j) alineatul (2) din articolul 9 într-o nouă redacție.

În contextul amendamentului acceptat, Comisia economie, buget și finanțe propune spre examinare și adoptare în lectură finală Legea nr. 29 sau proiectul nr. 331 din 16.03.2018, care este redactat în context înglobat cu amendamentul propus de către autor și acceptat de către comisie.

De aceea, onorat Plen, comisia propune ca proiectul de lege să fie votat în lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule președinte Creangă.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Încheiem dezbaterile la proiectul nr. 331 din 24 octombrie 2017.

Și trecem la următorul subiect, proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 360 din 23 noiembrie 2017, la fel, pentru lectură finală.

Îl rugăm pe domnul Balan, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ion Balan:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vă prezint raportul final la proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative nr. 360 din 23.11.2017.

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat suplimentar proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost adoptat în lectura a doua în ședința plenară din 29 martie 2018 și prevede modificări și completări la Legea nr. 728 din 6 februarie 1996 cu privire la pomicultură, Legea viei și vinului nr. 57 din 10 martie 2006 și Legea nr. 68 din 5 aprilie 2013 despre semințe.

Scopul proiectului constă în liberalizarea importului de semințe și material săditor, cît și recunoașterea Catalogului comun al soiurilor de viță-de-vie, Catalogului comun al soiurilor de plante agricole, Catalogului soiurilor de specii de legume și Sistemului informațional pentru materialul de înmulțire și plante fructifer FRUMATIS ale Uniunii Europene.

Articolul IV din proiectul adoptat în a doua lectură se referă la faptul că importatorii de semințe sau material săditor, incluse în cataloagele europene sus-numite, depun declarații pe proprie răspundere privind asumarea riscurilor în cazul necorespunderii parametrilor declarați ai soiurilor importate cu rezultatele obținute. În legătură cu faptul că nu este clar reglementată procedura de depunere a declarațiilor, dar și cine urmează să monitorizeze și să se expună pe marginea rezultatelor obținute, rezultate care depind de respectarea întocmai a cerințelor agrotehnice, autorii amendamentelor anterioare, printr-un amendament final au venit cu propuneri de modificări ale articolului IV, susținut ulterior de majoritatea membrilor Comisiei agricultură și industrie alimentară.

În această ordine de idei, se propune următoarea redacție a articolului IV:

„Articolul IV. – Prevederile prezentei legi care se referă la Catalogul comun al soiurilor de plante agricole al Uniunii Europene, Catalogul soiurilor de specii de legume al Uniunii Europene, Catalogul comun al soiurilor de viță-de-vie al Uniunii Europene și la Sistemul informațional al materialului de înmulțire și plantare fructifer FRUMATIS se aplică doar în cazul în care agenții economici înregistrați pentru comercializarea și producerea semințelor sau a materialului săditor, precum și agenții economici care importă semințe sau material săditor pentru necesități proprii de plantare, fără drept de multiplicare sau de comercializare pe piața internă, depun declarații pe propria răspundere privind identitatea soiurilor și puritatea varietală. Forma și modul de depunere a acestor declarații vor fi reglementate de către Guvern.

În cazul necorespunderii parametrilor declarați ai soiurilor importate cu rezultatele obținute, Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante le va include în lista pe care o va crea, cu statut de recomandare, a soiurilor neindicate pentru utilizarea pe teritoriul Republicii Moldova.”

În contextul celor relatate, Comisia agricultură și industrie alimentară înaintează proiectul de Lege nr. 360 din 23.11.2017 spre adoptare în lectură finală, ținând cont de modificarea propusă în prezentul raport.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Balan, că ați dus pînă la capăt acest proiect, dificil de altfel. A fost nevoie de foarte multe consultări cu mediul de afaceri și cu cei de la Ministerul Agriculturii.

Vă mulțumim foarte mult.

Se încheie aici dezbaterile la proiectul nr. 360 din 23 noiembrie 2017.

Și, dragi colegi,

Vă rog frumos să vă luați locul toți.

Numărătorii să-și ia locul la fel. (*Rumoare în sală.*)

Dragi colegi,

Reveniți, vă rog frumos, în sală. Vă luați frumos toți locul.

Să trecem la procedura de vot pentru toate proiectele care au fost examinate astăzi în ședința plenului.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos, inițial, să verificați care este numărul celor prezenți pe sectoare și să ne dați prezența pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 20.

Sectorul nr. 2 – 42.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr. 2 – 42.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr. 3 – 22.

Și sectorul nr. 1? (*Rumoare în sală.*) Rămîne 20?

N u m ă r ă t o r i i:

– 19.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr. 1 – 19.

Vă mulțumim frumos.

În total – 83 de deputați. 42 sînt voturile necesare pentru majoritatea simplă.

Dragi colegi,

Să trecem la procedura de vot.

Și primul subiect care se supune votului este subiectul nr. 1 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 149 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, proiectul nr. 255 din 6 iunie 2016. Se supune la vot acest proiect de lege pentru lectură finală.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 19.

Sectorul nr. 2 – 37.

Sectorul nr. 3 – 19.

Domnul Andrian Candu:

75 de voturi. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 149 privind fondul piscicol, pescuitul și

piscicultura, proiectul nr. 255 din 6 iunie 2016, a fost astfel votat și adoptat în lectură finală.

Se supune votului proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărîrea Consiliului șefilor de state al Comunității Statelor Independente „Cu privire la Programul de colaborare al statelor-membre ale CSI în combaterea terorismului și altor forme violente de manifestare a extremismului pentru anii 2017–2019”, proiectul nr. 43 din 22 februarie 2018. Se supune votului pentru aprobare în primă lectură.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea acestui proiect de lege.

Și autorii, și comisia au propus adoptarea acestuia în lectura a doua.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 19.

Sectorul nr. 2 – 42.

– 17.

Domnul Andrian Candu:

Cu 78 de voturi, proiectul de Lege nr. 43 din 22 februarie 2018 ce ține de aderarea Republicii Moldova la Hotărîrea Consiliului șefilor de state CSI cu referire la combaterea terorismului și altor forme violente a fost votat în lectura a doua.

Trecem la următorul subiect. Supun votului următorul subiect, nr. 3 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Hotărîrea Consiliului șefilor de state al CSI cu privire la modificarea Regulamentului privind Consiliul miniștrilor afacerilor interne al statelor-membre ale CSI, proiectul nr. 76 din 1 martie 2018.

Cine este pentru a aproba acest proiect de lege în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului în primă lectură.

Comisia și autorii au propus adoptarea acestuia în lectura a doua.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 20.

Sectorul nr. 2 – 42.

Sectorul nr. 3 – 15.

Domnul Andrian Candu:

Cu 77 de voturi, proiectul de Lege nr. 76 din 1 martie 2018 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului aprobarea proiectului de Lege privind regulile de conduită a spectatorilor în cadrul desfășurării competițiilor sportive oficiale, proiectul nr. 475 din 7 decembrie 2016, vot pentru lectura întâi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr. 475 din 7 decembrie 2016 în lectura întâi.

Vă mulțumim foarte mult.

Se supune votului pentru adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 349 din 10 noiembrie 2017, subiectul nr. 5 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 4.

Sectorul nr. 2 – 38.

Sectorul nr. 3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 56 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 349 din 10 noiembrie 2017, a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, se supune votului aprobarea în primă lectură a proiectului nr. 92 din 20 martie 2018, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova, subiectul nr. 6 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr. 92 din 20 martie 2018 în lectura întâi.

Vă mulțumim foarte mult.

Se supune votului, la fel, pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova, proiectul nr. 78 din 5 martie 2018, subiectul nr. 7 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr. 78 din 5 martie 2018 în lectura întâi.

Se supune votului următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul nr. 331 din 24 octombrie 2017, proiectul de Lege privind delimitarea proprietății publice, vot pentru lectura finală.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 4.

Sectorul nr. 2 – 38.

Sectorul nr. 3 – 15.

Domnul Andrian Candu:

Cu 57 de voturi, proiectul de Lege privind delimitarea proprietății publice, proiectul nr. 331 din 24 octombrie 2017, a fost votat și adoptat în lectura finală.

Și în continuare, ultimul exercițiu de vot pentru proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 360 din 23 noiembrie 2017, subiectul nr. 2 din supliment, la fel, vot pentru lectură finală.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 4.

Sectorul nr. 2 – 38. (*Rumoare în sală.*)

Sectorul nr. 3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 56 de voturi, proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 360 din 23 noiembrie 2017, a fost votat în lectură finală.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Aici se încheie subiectele care au fost astăzi pe ordinea de zi, inclusiv exercițiul de vot, au fost epuizate toate subiectele de pe ordinea de zi.

Luând în considerare frumoasele sărbători de Paști care urmează să le avem, vă doresc la toți sărbători frumoase, un Paște fericit, tuturor succese, realizări frumoase, inclusiv cetățenilor.

Ne vedem următoarea ședință. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Ședința de astăzi, din 5 aprilie 2018, este încheiată.

Vă mulțumim foarte mult. (*Rumoare în sală.*)

Mai așteptăm puțin cu încheierea.

Sînt întrebări în adresa Guvernului.

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Da. Mulțumesc.

Numai, cred că, două clipe, pînă un pic sala se așează.

Domnul Andrian Candu:

Două–trei minute de pauză tehnică.

Și imediat o să continuăm cu întrebările în adresa Guvernului.

PAUZĂ TEHNICĂ

*

* * *

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimați colegi deputați, care mai sînteți în sală, cine are întrebări în adresa Guvernului, puteți să le adresați.

Domnule Țap,

Poftim, aveți microfonul.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Voi preciza că Ora Guvernului, la fel, face parte din agenda plenului Parlamentului.

Prima mea întrebare este adresată Guvernului, Ministerului Economiei și Infrastructurii și ține de întreținerea drumului național R13 Bălți – Rîbnița. În parte este vorba despre segmentul Gura Camencii – Bălți, care este într-o stare mai mult decît deplorabilă.

În discuție cu cetățenii orașului Florești, satului Gura Camencii, aceștia s-au arătat revoltați de o atitudine necorespunzătoare. În special, voi remarca situația din satul Gura Camencii, chiar dacă ieri am văzut că se repara un pic, se plomba, se repara curent, dar voiesc să atenționez asupra faptului că în mijlocul satului, unde este cel mai jos loc, de obicei, se acumulează multă apă în timpul ploilor, topirii zăpezilor, în dependență de sezonul respectiv, care creează probleme majore pentru cetățeni.

Este necesară o soluție tehnică, atenționez asupra acestui fapt, pentru că de mai mulți ani se discută, dar problema așa și nu a fost soluționată. De aceea întrebarea mea este către Guvern despre măsurile care trebuie urgent să fie întreprinse, pentru ca drumul să fie reparat capital și întreținut în starea normală.

A doua întrebare pornește de la Raportul Procuraturii Generale pentru anul 2017. Pentru a formula întrebarea, voi cita: „Reglementările ce se referă la domeniul prevenirii delincvenței juvenile sînt fragmentare și confuze. Mecanismul intersectorial de cooperare a profesioniștilor responsabili de protecția copiilor în identificarea, asistența acestora în situații de risc și a celor care suferă de violență, neglijare, exploatare, este inefficient”. Deci Procuratura Generală atestă reglementări fragmentare și confuze – sistem inefficient.

Guvernul să răspundă la aceste întrebări.

Și voi remarca faptul că, acum 4 ani, cînd a fost votată Legea nr. 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, am atenționat asupra faptului că reglementarea neadecvată nu va soluționa problema. Aceasta este întrebarea către Guvern. Tot aici mă voi referi la al doilea element din raportul Procuraturii Generale, care spune... sună în felul următor: „Starea de ebrietate rămîne a fi una constantă pentru o bună parte din populație, generată de lipsa de

ocupație, a unui loc permanent de lucru, de starea psihologică, degradare intelectuală, de nivelul de trai, de sărăcie și accesul nestingherit la produsele alcoolice realizate, în continuare, cu sfidarea deschisă și directă a tuturor regulilor și politicilor adoptate de stat în domeniu”. Deci este o sesizare, o învinuire, dacă vreți, gravă, pentru că, de fapt, statul, Guvernul nu asigură punerea în aplicare a politicilor pe această dimensiune.

Voi atenționa, este al doilea an la rând când Procuratura Generală atenționează asupra acestei probleme și, totodată, Procuratura Generală vorbește despre faptul că acest element sau starea de ebrietate este unul dintre factorii cei mai importanți, principali care conduce la comiterea multor infracțiuni, inclusiv grave.

Solicit răspuns privind politicile statului pe această dimensiune, în regim de urgență.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mulțumim, domnule Țap.

Probabil, la ultima întrebare era mai mult legat de modul cum se implementează, dacă am înțeles eu, aceste politici.

Domnul Iurie Țap:

Exact. Păi, am zis punerea în aplicare. Pentru că Procuratura Generală vorbește despre faptul că politicile care sînt aprobate nu sînt implementate, nu sînt realizate. Aceasta este problema. Punerea în aplicare. Exact.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

De acord.

Dumneavoastră solicitați răspuns în scris?

Domnul Iurie Țap:

În plenul Parlamentului.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

În plenul Parlamentului.

Domnul Iurie Țap:

Nu în scris, în plenul Parlamentului, pentru a putea să mă încredințez de faptul că răspunsul este unul pe potrivă.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Notat. Două întrebări din partea domnului Țap și următoarea întrebare din partea doamnei Bodnarenco.

Doamna Elena Vodnarencu:

Mulțumim.

Адресую первый вопрос Премьер-министру Республики Молдова господину Павлу Филипу.

Не так давно очень помпезно стартовала инициатива Демократической партии «Хорошие дороги для Молдовы», которая предусматривает действия по повышению качества дорожной инфраструктуры в населенных пунктах страны, на ее реализацию на 2018 год якобы должно будет выделено 1,6 миллиарда леев из государственного бюджета, правда, с оговоркой – по мере накопления.

Я проанализировала постановление Правительства на примере своего родного района Сорока и обнаружила, что далеко не все населенные пункты подпадают под действие этой программы. Так, в районе Сорока 67 населенных пунктов, не подпадают под действие программы собственно сам муниципий Сорока, самые крупные примэрии Бэдичень, Висока, Кэинарий Векь, Вэдень, не подпадает примэрия Скинень – одна из самых отдаленных, примэрия Кременчуг, в состав которой входят четыре небольших села, очень удаленных от трассы, не подпадает примэрия Окланда, в которой проживают преимущественно лица украинской национальности.

Я уверена, что если проанализировать другие районы страны, ситуация окажется точно такой же. Неравномерно распределяются и средства. Например, случай с Гагаузией, население которой в 2,4 раза больше, чем в Ниспоренском районе, а объем ассигнований на Гагаузию почти в два раза ниже. Ниспоренский район – он вообще чемпион по числу выделения средств из государственного бюджета, видимо, потому, что автор этой инициативы родился в Ниспоренском районе.

Вызывает любопытство и список участков дорог или улиц, которые будут отремонтированы в 2018 году, – некоторые из них длиной всего лишь в 100 метров. Речь идет например, о селах Медвежа в Бричанском, Братушанах в Единецком, Скоренах в Страшенском районах. Большинство участков имеют длину до одного километра, а стоимость работ составит от полумиллиона до миллиона леев, хотя есть исключения. Например, для ремонта пяти километров местной дороги Булбоака – Кирка – Мерений Ной – Флорень в районе Анений Ной будет выделено 8 миллионов леев.

Я прошу, чтобы здесь, в Парламенте Республики Молдова, был представлен полный отчет о том, почему не все населенные пункты нашей страны должны иметь хорошие дороги согласно постановлению Правительства? Каким методом отбирались те населенные пункты, в которых должны быть хорошие дороги, по мнению нашего Правительства? И почему хорошие дороги в

некоторых населенных пунктах и в некоторых районах стоят дорожки, чем в других населенных пунктах и в других районах? И вообще, поступят ли те миллиард 600 миллионов леев, которые необходимы для выполнения этой явно предвыборной программы?

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mulțumim.

Mai aveți o întrebare, doamnă Bodnarenco?

Doamna Elena Bodnarenco:

Mai am o întrebare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Și doriți, probabil, răspunsul aici, în plen, dacă înțeleg corect, da?

Doamna Elena Bodnarenco:

Da.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Poftim, a doua întrebare, da.

Doamna Elena Bodnarenco:

Второй вопрос также адресую Премьер-министру Республики Молдова.

Одновременно с реорганизацией учебного заведения Școala primară-grădiniță „Mihai Eminescu” из села Коштангалия в детский сад села Коштангалия коммуны Екатериновка района Чимишлия competența în efectuarea cheltuielilor a fost transferată de la APL de nivelul al doilea în competența APL de nivelul întâi.

În același timp, clădirea instituției a rămas aceeași, însă activează doar o instituție – grădinița de copii a satului Coștangalia. Pentru buna activitate a instituției în anul 2018 sînt necesare resurse în sumă de 537 mii de lei, pe cînd transferul cu destinație specială pentru anul 2018 constituie numai 345 mii de lei, deficitul constituind 192 mii de lei.

Preponderent, deficitul s-a format în legătură cu majorarea unităților și menținerea aceluiași cheltuieli pentru încălzirea încăperii și efectuarea cheltuielilor de personal în legătură cu majorarea salariilor, conform hotărîrii Guvernului Republicii Moldova. Suprafața de încălzire, repet, după optimizarea instituției, a rămas aceeași, cheltuielile efective fiind de 145 mii de lei.

Eu invit în sala de plen a Parlamentului ministrul finanțelor Republicii Moldova cu răspunsul clar, de ce instituția de învățămînt din raionul Cimișlia, comuna Ecaterinovca, nu este susținută la nivelul cuvenit?

Mulțumim.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, și eu vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Aici se încheie Ora Guvernului.

Declar ședința Parlamentului închisă.

Următoarea ședință va avea loc după sărbători.

Să aveți o zi frumoasă și sărbători fericite.

Ședința s-a încheiat la ora 16.42.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului
din cadrul Direcției generale documentare
parlamentară a Secretariatului Parlamentului*